ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 16.7.2025 г.
COM(2025) 548 final

2025/0223 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно Механизма за гражданска защита на Съюза и подкрепата от Съюза за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации, и за отмяна на Решение № 1313/2013/ЕС (Механизъм за гражданска защита на Съюза)

(текст от значение за ЕИП)

{SEC(2025) 545 final} - {SWD(2025) 545 final} - {SWD(2025) 546 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Предложеният регламент се основава на правната рамка, установена с Решение № 1313/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно Механизъм за гражданска защита на Съюза (наричан по-долу „Механизмът на Съюза“), както и на Регламент (ЕС) 2021/522 за създаване на програма за действията на Съюза в областта на здравето (програма „ЕС в подкрепа на здравето“) за периода 2021—2027 г. С него се въвежда рамка за гражданска защита и за финансиране на подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации с цел да се използват полезните взаимодействия и да се подпомогне по-добра координация между секторите. Целта е да се увеличи цялостната ефективност в подпомагането на предотвратяването на природни и причинени от човека опасности, включително сериозни трансгранични здравни заплахи, подготовката за тях и реагирането на такива опасности, като се има предвид все по-сложният и взаимосвързан характер на рисковете и заплахите, пред които е изправен Съюзът, както е подчертано в заключенията на Европейския съвет от 2023 г.[1] и 2024 г.[2]

През последните години Европа е изправена пред тежки трудности поради влошаващата се ситуация по отношение на рисковете и заплахите, дължащи се на все по-нестабилна комбинация от предизвикателства, свързани със сигурността, здравето, изменението на климата и околната среда. Рязко увеличеният брой на случаите на задействане на Механизма на Съюза показва, че националните системи вероятно ще продължат да отправят искания за засилена подкрепа при реагиране на бедствия и кризи. Следователно е необходимо механизмът за координация на равнището на Съюза да разполага с необходимите ресурси, за да предприема по-ефективни и по-ефикасни действия при предоставянето на такава подкрепа, включително чрез засилване на предотвратяването и подготвеността.

Освен това поради многостранния характер на междусекторните кризи, като пандемията от COVID-19 и агресивната война на Русия срещу Украйна, се изисква по-всеобхватен и интегриран подход към управлението на кризи, което налага тясно и ефикасно сътрудничество между Съюза и неговите държави членки с цел ефективно справяне със свързаните с тези кризи предизвикателства. Настоящият геополитически контекст налага укрепването на гражданската и военната подготвеност и готовност на Европа, както е посочено в стратегията за Съюз на подготвеност[3] и в Съвместната бяла книга за европейската отбранителна готовност до 2030 г.[4]

За ефективното управление на кризи ще е необходима тясна координация между гражданските и военните участници, за да се осигурят безпроблемни и ефикасни граждански и военни операции. Това сътрудничество е особено важно при въпроси със силно застъпване на възможността за двойна употреба, където гражданските и военните участници разчитат на споделена инфраструктура, например транспортни мрежи и логистични центрове. Като работят заедно, гражданските и военните участници могат да гарантират, че съответните им усилия са добре координирани и се

[1] EUCO/2023/7 final.
[2] EUCO/2023/24 final.
[3] JOIN (2025) 130 final.
[4] JOIN (2025) 120 final.

допълват, с което в крайна сметка се подобрява цялостната реакция на кризата. Следователно важна цел на предложението е да се гарантира, че с регламента може да се осигури по-ефективна и ефикасна подкрепа при такива сложни кризи с голямо въздействие[5], а предвиденият в него подход, обхващащ всички опасности, всички равнища на управление и цялото общество, следва да изгради по-силни връзки между гражданската защита, здравеопазването, околната среда и сигурността чрез предоставянето на опростени и по-гъвкави договорености за ефективно и ефикасно справяне със сложни засягащи множество сектори и продължителни кризи.

С интегрирането на мерки за подготвеност и реакция при извънредни здравни ситуации в настоящото предложение се осигурява допълнителен слой на защита на гражданите на ЕС, като в крайна сметка се повишава устойчивостта и населението се предпазва от сериозни заплахи за здравето. Извънредните здравни ситуации могат да имат широкообхватни последици отвъд сектора на здравеопазването, като засягат социалната стабилност, екологичното равновесие или критичната инфраструктура. Действията в областта на подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации ще продължат да бъдат координирани в рамките на настоящите структури, в това число в Комитета за здравна сигурност и съвета на HERA.

Освен това, заедно със свързаните хоризонтални изисквания и други програми, с предложението се подкрепят и насърчават мерки за предвиждане и предотвратяване на бедствия, които допринасят за намаляване на свързаните с бедствия разходи за икономиката на Съюза и за свеждане до минимум на неблагоприятното социално, икономическо и екологично въздействие на бедствията върху най-уязвимите региони и хора, включително жени, деца, възрастни хора, бежанци, хора с малцинствен расов или етнически произход и лица с увреждания. Това в крайна сметка ще допринесе за по-устойчив и приобщаващ растеж, както и за справедливост между поколенията. Предложението също така допринася значително за опростяването, като с него се обединяват в един текст разпоредбите, отнасящи се до функционирането на Механизма на Съюза, и разпоредбите, отнасящи се до финансирането на дейностите по линия на механизма, като по този начин се опростяват съществуващите процедури. Освен това, като се гарантира, че с инвестициите по линия на Механизма на Съюза също така се укрепват конкурентоспособността и устойчивостта на промишлената база на Съюза, с предложението се полагат основите за по-стратегически, надеждни и автономни реакции, включително, в съответствие с правото на Съюза и международните ангажименти, чрез насърчаване на използването на решения, разработени или произведени в Съюза.

В предложението се признава, че отделните лица може да се сблъскват с множество и пресичащи се форми на уязвимост, и поради това се насърчава интерсекционален подход към управлението на риска от бедствия, за да се гарантира, че никой не е изоставен.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Настоящото предложение се основава на положителните резултати, постигнати досега съгласно съществуващата уредба, и има за цел да се коригират нейните недостатъци посредством усъвършенствани разпоредби, за да продължи тя да подкрепя, координира и допълва действията на държавите членки в тази област. То също така се основава на

[5] JOIN/2025/130 final.

направлението за подготвеност и реакция при кризи на програмата „ЕС в подкрепа на здравето“, по линия на което се подкрепя прилагането на Регламент (ЕС) 2022/2371 относно сериозните трансгранични заплахи за здравето[6] и на Регламент (ЕС) 2022/2372 относно рамка от мерки за гарантиране на доставките на медицински мерки за противодействие от значение при криза[7] в случай на извънредна ситуация в областта на общественото здраве на равнището на Съюза, както и на други инициативи за подобряване на подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации. Предложението следва да осигури полезни взаимодействия със свързаните с кризи правомощия на Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията и Европейската агенция по лекарствата, както и на съответните национални и международни организации. Целта е да се гарантира, че подготвеността и реакцията на Съюза при извънредни здравни ситуации се засилват успоредно с мерките за гражданска защита. Предложеният регламент продължава да е в съответствие със съществуващите политики, като с него се подобряват способностите за подготвеност, предотвратяване и реакция сред държавите членки. С него се потвърждава ангажиментът за по-голяма европейска солидарност и координирани усилия, като се надгражда върху здравите основи на миналото сътрудничество и минали инициативи.

В допълнение към това, освен че е в тясно съответствие със Стратегията за Съюз на подготвеност, Стратегията за натрупване на запаси в ЕС[8] и Стратегията за медицински мерки за противодействие за подготвяне на Съюза за следващата здравна криза[9], Механизмът на Съюза действа в съответствие със Стратегията на ЕС за вътрешна сигурност[10], която има за цел да се гарантира високо равнище на сигурност за гражданите на Съюза, както и със Съвместната бяла книга за европейската отбранителна готовност до 2030 г. и с плана „ReArm Europe“/„Готовност 2030“[11] в подкрепа на по-силна европейска отбранителна позиция срещу външни заплахи. Механизмът е в съответствие и със стратегиите за натрупване на запаси и за медицински мерки за противодействие, и подкрепя задълженията на Съюза съгласно Европейския закон за климата[12] за осигуряване на непрекъснат напредък в повишаването на адаптивната способност, укрепването на устойчивостта и намаляването на уязвимостта спрямо изменението на климата.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

В съответствие с подхода за „подготвеност още при проектирането“, очертан в стратегията за Съюз на подготвеност, настоящото предложение има за цел да се насърчат полезните взаимодействия с други области на вътрешната и външната политика в рамките на интегриран подход към управлението на риска от бедствия във всички съответни сектори и от всички заинтересовани страни, в това число агенции на ЕС, държави членки и международни организации, и да допринесе за прилагането на политиките на Съюза за намаляване и управление на риска от бедствия и на Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия.

---

6 ОВ L 314, 6.12.2022 г., стр. 26—63

7 ОВ L 314, 6.12.2022 г., стр. 64—78

8 COM/2025/528 final.

9 COM/2025/529 final.

10 COM/2025/148 final.

11 JOIN/2025/120 final.

12 Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата), ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1—17.

По-специално по отношение на външните политики подготвеността и устойчивостта на ЕС и на държавите членки са все по-преплетени с подготвеността и устойчивостта на нашите партньори по света, които са изправени пред подобен набор от глобални кризи и предизвикателства. Работата с нашите външни партньори за предвиждане, подготовка, предотвратяване и реакция при кризи е взаимноизгодна и е от основно значение за намаляване на риска от каскадни или странични последици за ЕС от кризи с произход извън Съюза. В една все по-нестабилна геополитическа среда, както и за да се намерят решения на световните предизвикателства, настоящото предложение допълва действията, които ще бъдат предприети по линия на инициативата „Глобална Европа“, в рамките на която ЕС и държавите членки ще продължат да развиват и задълбочават целенасочено и взаимноизгодно двустранно и многостранно партньорство.

В предложението се поставя специален акцент върху засилването на съвместната работа по Механизма на Съюза с мерките за подготвеност и реакция при извънредни здравни ситуации и с предоставянето на хуманитарна помощ. В него се набляга на области като извънредни ситуации в областта на общественото здраве; правосъдие и вътрешни работи, в това число консулска помощ и опазване на критичната инфраструктура; управление на околната среда с акцент върху контрола на наводненията и предотвратяването на големи промишлени аварии; издръжливост спрямо изменението на климата и подготвеност за изменението на климата; намаляване на замърсяването на морската среда; външни отношения и сътрудничество за развитие, сигурност, отбрана и космическо пространство. За да се поддържа съгласуваността и допълването с други финансови инструменти на Съюза, предложението съдържа ясни разпоредби, с които се определя обхватът на Механизма на Съюза, като по този начин се предотвратяват припокривания или всякаква възможност за двойно финансиране.

Във връзка със здравната сигурност настоящото предложение допълва действията за подготвеност в областта на здравната сигурност, финансирани от други финансови инструменти на Съюза, насочени към засилване на стратегическата автономност на Съюза и достъпа му до здравни иновации, както са предвидени в предложения компонент „Здравеопазване, биотехнологии, селско стопанство и биоикономика“ на Европейския фонд за конкурентоспособност и съответстващия му компонент в рамките на предложената рамкова програма за научни изследвания „Хоризонт Европа“.

В предложението са посочени космическите системи на Съюза, които са от основно значение за укрепване на способностите на Съюза за подготвеност и реакция при кризи. В стратегията за Съюз на подготвеност се подчертава, че услугите на „Коперник“, „Галилео“ и предстоящата спътникова мрежа IRIS² осигуряват ситуационна осведоменост в реално време, подпомагат ранните предупреждения и надеждната комуникация при повреда на наземните мрежи. Тези възможности са незаменими при координирането на операции в извънредни ситуации, при предоставянето на подкрепа в областта на гражданската защита, включително чрез осигуряване на навременен достъп до спътникова информация за ранно предупреждение с цел пряко разпространяване на предупредителни съобщения до населението, и при смекчаването на последиците от природни и причинени от човека бедствия.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Правните основания за настоящото предложение са член 168, параграф 5, член 196 и член 322, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Член 168, параграф 5 от ДФЕС осигурява правно основание за насърчителни мерки с цел опазване и подобряване на човешкото здраве, и по-специално за борба с тежките трансгранични проблеми, както и мерки за наблюдение на сериозните трансгранични здравни заплахи, ранното оповестяване в случай на такива заплахи и борбата с тях.

Член 196 от ДФЕС осигурява правно основание за инициативи на Съюза за засилване на сътрудничеството и колективната подготвеност сред държавите членки в областта на управлението на предотвратяването, подготвеността и реакцията при природни или причинени от човека бедствия.

Тези правни основания са съчетани с член 322, параграф 1 от ДФЕС, за да се осигури финансова гъвкавост чрез предоставяне на възможност за пренасяне на бюджетни кредити.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Комисията разполага с правомощия да подкрепя държавите членки в областта на гражданската защита. Държавите членки носят основната отговорност за предотвратяването, подготвеността и реагирането при бедствия. Механизмът на Съюза беше създаден, защото сериозните бедствия могат да надхвърлят способностите за реагиране на всяка държава членка, действаща самостоятелно, а мерките за подготвеност и реакция при извънредни здравни ситуации осигуряват по-стабилна координация и сътрудничество, по-специално по отношение на наличието на подходящи медицински мерки за противодействие срещу съществуващи и нововъзникващи заплахи за здравето и достъпа до тях. В основата на този механизъм е предоставянето на координирана и бърза взаимопомощ между държавите членки.

Целите на предложението не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен чрез самостоятелни действия на държавите членки. Действията на Съюза в тази област включват управление на ситуации със силно междусекторно и трансгранично измерение, за които задължително се изискват цялостна координация и съгласувани действия отвъд националното равнище.

В случаи на сложни трансгранични извънредни ситуации и кризи, при които е засегнат целият Европейски съюз — като например пандемията от COVID-19 и агресивната война на Русия срещу Украйна — е необходим добре координиран колективен подход, за да се избегнат разпокъсаността и дублирането. Съюзът може ефикасно да подкрепя държавите членки в усилията им за предотвратяване, подготовка и реагиране на кризи, както и да продължи да насърчава култура на превенция и устойчивост в целия ЕС. Предложението е насочено към справяне с нужда, която не може да бъде удовлетворена от държавите членки, действащи самостоятелно, и осигурява ясна европейска добавена стойност.

Ползата от действията на равнището на ЕС включва намаляване на загубата на човешки живот, на екологични, икономически и материални щети, осигуряване на условия за държавите членки да допринасят по-ефективно за помощта на ЕС по линия на Механизма и да се възползват от подобрена координация и сътрудничество, повишаване на степента на подготвеност за мащабни бедствия и създаване на по-съгласувана политика за управление на риска от бедствия, както и постигане на икономии от мащаба, като например разходноефективна логистика и транспорт, съгласувана и ефективна реакция чрез доброволното обединяване на способности и по-добро използване на оскъдните ресурси чрез споделяне на финансирани от ЕС

способности. Действията подкрепят и защитата на финансовите интереси на Съюза чрез насърчаване на мерки, които повишават структурната подготвеност и устойчивост и по този начин намаляват загубите на финансирани от ЕС активи при бедствия. Подобни ползи могат да бъдат постигнати чрез засилване на сътрудничеството и координацията в областта на подготвеността и реакцията на заплахи за здравето. Вирусите не познават граници и, както стана ясно по време на пандемията от COVID-19, само координирани действия на равнището на ЕС осигуриха разработването, производството и справедливото разпределение на ваксини и други медицински мерки за противодействие от значение във всички държави членки на ЕС.

- **Пропорционалност**

В съответствие с принципа на пропорционалност настоящото предложение не надхвърля необходимото за постигането на целите. Принципът на пропорционалност беше водещ за Комисията при разработването на предложения регламент, чиято цел е да се набележат полезните взаимодействия с други програми и да се създаде възможност за тяхното осъществяване, както и да се засили сътрудничеството с държавите членки при определянето на приоритетите за него.

Предложението е пропорционално и има за цел да се увеличи участието на държавите членки в подпомаганите действията, като се намалят в максимална степен пречките пред участието. В него се предвижда намаляване на административната тежест за Съюза и националните органи, която е ограничена до необходимото за това Комисията да може да упражни своята отговорност за изпълнение на бюджета на Съюза. Предложението не надхвърля необходимите мерки за постигане на поставените цели.

- **Избор на инструмент**

За да се осигурят общо приложение и финансова гъвкавост, предложението е за регламент на Европейския парламент и на Съвета. Формата на регламента като правен акт е съвместима с изискванията, уреждащи пренасянето на бюджетни кредити и определени във финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза. Предложението за регламент има за цел да се замени и отмени Решение № 1313/2013/ЕС.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

С регламента се прилагат констатациите и препоръките от „Междинна оценка на изпълнението на Решение № 1313/2013/ЕС относно Механизъм за гражданска защита на Съюза, 2017—2022 г.“ и „Преглед на HERA: равносметка с цел укрепване на здравната сигурност в ЕС“ (2024 г.), както и предварителните констатации от „Оценка на програма „ЕС в подкрепа на здравето“ и „Оценка на изпълнението на Регламент (ЕС) 2022/2371“ по отношение на сериозните трансгранични заплахи за здравето.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Комисията проведе специална открита обществена консултация относно финансирането от ЕС за гражданска защита, готовност и реакция при кризи. Проучването беше отворено за всички граждани, предприятия, асоциации и държавни

органи в ЕС и бяха получени 1187 отговора, от които общо 139 бяха придружени с документи за изразяване на позиция.

- **Събиране и използване на експертни становища**

През последните години Комисията организира няколко срещи с външни заинтересовани страни — експерти в областта на гражданската защита, представляващи държавите членки: ръководители на службите за гражданска защита и високопоставени служители в областта на гражданската защита, както и с тематични експерти, за да бъдат обсъдени конкретни теми, свързани с преразглеждането на правната рамка.

- **Оценка на въздействието**

При подготовката на предложението Комисията извърши оценка на въздействието, за да установи проблемите, да определи целите на предложението, както и да разработи няколко варианта за подобрение и да оцени тяхното въздействие. Становището на Комитета за регулаторен контрол, както и обобщеният доклад, могат да бъдат намерени в регистъра на документите на Комисията под номер 2025/MFF/05.

При оценката на въздействието бяха анализирани три варианта на политиката:

Съгласно вариант 1 беше предложен засилен секторен Механизъм за гражданска защита на Съюза (МГЗС), включително целенасочено укрепване на Координационния център за реагиране при извънредни ситуации (ERCC). Дейностите на равнището на ЕС е необходимо да бъдат допълнени от значителни усилия на национално равнище, включително по отношение на способностите за реагиране, които на равнището на ЕС са ограничени до „традиционния“ сектор на гражданската защита (медицински запаси, запаси за химически, биологични, радиологични и ядрени (ХБРЯ) ситуации, гасене на горски пожари от въздуха и т.н.). Въпреки че засилените национални усилия позволяват успешното постигане на всички цели, добавената стойност на действията на равнището на ЕС не се използва напълно. В резултат на това беше счетено, че този вариант е по-малко ефективен, ефикасен, външно съгласуван и опростен в сравнение с вариант 2.

Съгласно вариант 2 в междусекторния МГЗС са обединени МГЗС и подходящи дейности за подготвеност в областта на сигурността на общественото здраве. В сравнение с вариант 1 полезните взаимодействия и допълването между дейностите в областта на гражданската защита и на подготвеността за извънредни здравни ситуации се постигат чрез един единствен инструмент. Интегрираната бюджетна структура осигурява гъвкавост и адаптивност при управлението на инструмента. Вариант 2 предвижда създаването на център на ЕС за координация при кризи, който по този начин ще се превърне в централния капацитет на ЕС за междусекторна подготвеност за рискове, включително за натрупване на запаси и координация на управлението на кризи. Способностите за реагиране на равнището на ЕС се адаптират към новата картина на опасностите и заплахите. При оценката на риска на равнището на ЕС се използват полезните взаимодействия и взаимното допълване на секторните оценки и експертния опит. Обхванати са и допълнителни подходящи дейности при извънредни здравни ситуации за борба със сериозни трансгранични заплахи за здравето в съответствие с общия междусекторен характер на инициативата.

Вариант на политиката 3 включва като основен елемент създаването на единен инструмент за финансиране (Фонд за подготвеност) на равнището на ЕС, в който са обхванати всички механизми и дейности, свързани с подготвеността, за цялата МФР. В този фонд ще бъдат включени всички свързани с подготвеността механизми и елементи

на финансирането по настоящата МФР, в това число, но не само, МГЗС, направлението за подготвеност за кризи на програма „ЕС в подкрепа на здравето“, както и свързаните с подготвеността елементи в националните пакети, Европейския фонд за конкурентоспособност и Еразъм+. По отношение на структурата това би означавало, че в рамките на този единен фонд се използват различните режими на управление на програмите: пряко (изпълнявани от Комисията), споделено (напр. структурни фондове) и непряко (напр. различни организации от системата на ООН, като СЗО, ВКБООН, УНИЦЕФ) управление. Този вариант би довел до присъщи фундаментални предизвикателства, включително при управлението на бюджетните средства за всички програми и инструменти за финансиране. Вариант на политиката 3 се счита за нежизнеспособен и поради това беше отхвърлен на ранен етап.

Предпочетеният вариант на политиката и неговите основни въздействия

За предпочетен вариант на политиката беше определен вариант 2, тъй като при него се използва пълноценно добавената стойност от ЕС и по този начин целите се постигат всеобхватно. В контекста на една кризисна картина, която добива все по-многоизмерен и трансграничен характер, изборът на вариант на политиката 2 води до важни социални (напр. по-висок „общ знаменател“ в подготвеността на населението), екологични (напр. по-успешно опазване на природните пространства и биологичното разнообразие), както и икономически (напр. разходите, свързани с всеобхватно предотвратяване и подготвеност, са значително по-ниски от разходите за реакция) ползи.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

С предложението се въвеждат значителни подобрения с цел да се рационализира и опрости цялостната правна уредба, в това число, по-специално, за осигуряване на по-голяма оперативна яснота и ефективност. Например процедурите за докладване на рисковете са централизирани в специална структура, с което се изяснява съвместното изготвяне на резултати от държавите членки и Комисията, като по този начин се насърчава споделено разбиране за осведомеността за рисковете.

Освен това подкрепата от Съюза за реагиране е обединена в рамките на един член, като се опростява определянето на възможните оперативни сценарии, с което се повишават готовността и ефективността на реакцията. Усилията за координация са засилени и по-добре изяснени чрез допълнително укрепване на способностите на Координационния център за реагиране при извънредни ситуации (ERCC) и създаване на специализиран център за координация при кризи, който да подкрепя държавите членки при предвиждането и управлението на последиците от кризи в различните сектори. Слоят за реагиране се допълва от яснота по отношение на приложимите проценти на съфинансиране, като те се интегрират тясно в една всеобхватна референтна точка, с което се замества необходимостта от справка с множество членове. Като се подчертава гъвкавостта на транспорта, с регламента се допускат действия, за които може да се получава финансиране, когато няма жизнеспособни възможности за търговски транспорт, но има алтернативи на държавите членки — мярка, с която се възнаграждават иновативните решения на държавите и се набляга на адаптивните стратегии.

Тези подобрения отразяват положените сериозни усилия за усъвършенстване на структурните и оперативните рамки на Механизма на Съюза, като се гарантира, че те са едновременно адаптивни и стабилни при справянето със сложността както на очакваните, така и на непредвидените извънредни ситуации. Този съгласуван подход е в съответствие с общата цел за създаване на по-ефективна и прозрачна рамка за

гражданската защита. Насърчават се по-нататъшен диалог и обратна информация, за да се осигури съгласуваността на тези стратегии с практическите оперативни потребности.

- **Основни права**

Преразглежданията на законодателството, уреждащо Механизма на Съюза, и предложените мерки за подкрепа в областта на подготвеността и реакцията в областта на здравеопазването са разработени така, че да бъдат съгласувани с основните права, посочени в Хартата на основните права на ЕС, и да ги защитават. В настоящия меморандум се описва подробно как в тези преразглеждания са интегрирани ключови основни права.

Правото на живот (член 2) е основен приоритет, тъй като целта на предложението е да се защити и запази човешкият живот по време на бедствия и извънредни ситуации. Чрез рационализиране на процедурите измененията имат за цел да се подобри способността на Механизма на Съюза за реагиране, като пряко се подкрепя опазването на живота чрез ефикасно управление на бедствията.

Правото на свобода и сигурност (член 6) също е от основно значение за предложението. С подобренията се осигуряват навременни реакции на заплахите, като по този начин се повишава както индивидуалната, така и колективната сигурност в целия Съюз. Тези подобрения спомагат за защитата на гражданите, като осигуряват бързо разполагане и координация по време на кризи.

Вниманието към правото на закрила на здравето (член 35) включва изясняване на ролята на Механизма на Съюза за осигуряване на стабилни реакции в областта на общественото здраве. Особено по време на извънредни ситуации, свързани със здравето, с тези преразглеждания се засилват трансграничното сътрудничество и разпределението на ресурсите, като по този начин се подкрепя здравето като основно право.

Основното право на опазване на околната среда, залегнало в член 37 от Хартата на основните права на Европейския съюз, играе ключова роля в рамките на Механизма на Съюза. Този механизъм, който е създаден с цел подпомагане на координираните реакции при природни и причинени от човека бедствия в целия ЕС и извън него, трябва по своята същност да включва опазването на околната среда като основен компонент на своите операции. Опазването на околната среда е особено важно и в трите фази на управление на бедствията, включително по отношение на сериозните заплахи за здравето: предотвратяване, за да се намалят вероятността и въздействието на екологични опасности; подготвеност, за да се гарантира, че са налице системи за смекчаване на увреждането на екосистемите и биологичното разнообразие; и реагиране с цел бързо справяне с вредите за околната среда, произтичащи от бедствия като горски пожари, химически разливи или наводнения. Признаването на опазването на околната среда като основно право засилва задължението на институциите на ЕС и държавите членки да включват екологичните съображения в политиките и действията в областта на гражданската защита.

Като се възприема подход, обхващащ цялото общество, с преразглеждането на Механизма на Съюза се засилва основното право на равенство (глава III), като се гарантира, че нуждите на жените и групите в положение на уязвимост и/или групите, изправени пред дискриминация и социално изключване — като деца, възрастни хора, хора с увреждания, хора с малцинствен расов или етнически произход — се вземат предвид във всички фази на предотвратяването, подготвеността и реагирането.

Освен това правото на добра администрация (член 41) е очевидно в акцента върху яснотата на процедурите и опростяването. Тези промени гарантират, че механизмът функционира прозрачно и ефикасно, като създават надеждна рамка за реагиране при извънредни ситуации.

Преразглеждането отразява основан на основните права подход за укрепване на Механизма на Съюза, като се гарантира, че той подкрепя способностите за защита и ценностите, залегнали в Хартата на ЕС. Насърчават се допълнителни отзиви и дискусии, за да се усъвършенстват тези стратегии, така че най-добре да се защитават и обслужват основните права на всички хора.

В настоящото предложение са взети предвид задълженията, произтичащи от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, по която ЕС, както и всички държави членки, са страни. По-специално член 11 от Конвенцията „Рискови ситуации и хуманитарни бедствия“ гласи, че държавите — страни по конвенцията, предприемат в съответствие с поетите от тях задължения по силата на международното право, включително международното хуманитарно право и международното право в сферата на правата на човека, всички необходими мерки за осигуряване защитата и безопасността на хората с увреждания в рискови ситуации.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Индикативният финансов пакет по настоящия регламент възлиза на 10 675 000 000 EUR (по текущи цени).

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Въз основа на глава II от регламента относно оценката и предвиждането на риска, процесът на разработване на политики съгласно този преработен предложен регламент включва няколко ключови елемента и доклади, които са съгласувани в цикли на докладване и последователността на които е такава, че да се осигури цикличен и ефективен подход към управлението на риска от бедствия.

Процесът започва на национално равнище, където държавите членки са отговорни за разработването на оценки на риска на национално или поднационално равнище и за предоставянето на публичен достъп до тях. Тези оценки на риска се използват за разработването на планове за управление на риска от бедствия, в това число на рисковете за сигурността и хибридните заплахи, като се отчитат трансграничното сътрудничество и рисковете с презгранични последици. Тези оценки и планове следва да бъдат съгласувани и координирани с други съответни национални процедури. Освен това и като предварително условие за основани на информация оценки на риска от държавите членки се очаква да подобрят събирането на данни за бедствията и загубите.

Най-малко веднъж на всеки пет години държавите членки представят на Комисията обобщена информация за своите оценки на риска, способности за реагиране и дейности в подкрепа на целите на Съюза за устойчивост при бедствия. В допълнение към това Комисията разработва насоките за представяне на тази обобщена информация, с което гарантира, че процесът е стандартизиран и ефективен.

На равнището на Съюза предаването на поисканата информация и на други налични данни позволява на Комисията да картографира способностите за управление на риска на равнището на Съюза, на национално и на поднационално равнище с цел да улесни

обмена на най-добри практики и свързаното с това изграждане на способности. Въз основа на установената оценка на риска Комисията извършва редовни прегледи на сценарии за бедствия, обхващащи целия Съюз, за целите на предотвратяването, подготвеността и реакцията при бедствия, които след това се използват за по-нататъшното развитие на целите на Съюза за устойчивост при бедствия като договорени допускания за планиране относно способностите за управление на риска от бедствия, които трябва да са налице. След като тези договорени показатели бъдат установени, Комисията изготвя редовни доклади за природните и предизвиканите от човека рискове, пред които е изправен Съюзът, за постигнатия напредък по отношение на прилагането на действията за управление на риска и на целите за устойчивост при бедствия, както и за способностите и възможностите за реагиране, необходими на равнището на Съюза, за да се подкрепят националните действия за справяне с променящата се картина на рисковете и заплахите. Това докладване следва да бъде съгласувано и координирано с други съответни процеси на равнището на ЕС.

Тази последователност гарантира, че националните оценки на риска и националното планиране се включват в процес на оценка и определяне на цели на равнището на Съюза, което от своя страна осигурява информация за националните действия и за изграждането на способности, и това е придружено от механизми за редовен преглед и актуализиране, за да се гарантира, че политиките продължават да са ефективни и актуални.

Комисията може да иска допълнителна информация от държавите членки относно конкретни мерки за предотвратяване и подготвеност. Комисията може също така да предложи разполагането на експерти или да направи препоръки за повишаване на равнището на предотвратяване и подготвеност.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Основната новост на предложения регламент е създаването на слой за междусекторна подготвеност, както и включването на финансиране за подготвеност и реакция при извънредни здравни ситуации.

Целта на новия слой за подготвеност е да се преодолеят количествените и качествените пропуски в сега действащата правна рамка. Той се основава на установените поуки, извлечени от пандемията от COVID-19, неотдавнашната вълна на маймунска вариола и последните операции по линия на МГЗС, по-специално по отношение на сложните трансгранични кризи и реакцията на потребностите във връзка с агресивната война на Русия срещу Украйна. В него са отразени изследванията и прогнозите относно променящата се картина по отношение на рисковете и заплахите в Европа, като се подчертават все по-системният характер на рисковете и нарастващото въздействие на каскадните последици в различните сектори. Освен това в него са взети предвид ориентираните към бъдещето размисли с държавите членки относно необходимостта от запазване на непрекъснатото функциониране на съществуващите системи за гражданска защита в Европа в условията на все по-сложни сценарии на извънредни ситуации и кризи.

По отношение на количествените пропуски този нов слой следва да осигури възможност за справяне с междусекторните кризи с голямо въздействие чрез по-всеобхватен и интегриран подход, при който мерките за подготвеност и реакция се координират по-ефективно във всички засегнати сектори. По отношение на качествените пропуски той осигурява възможност за справяне с рисковете и заплахите, за които няма налични инструменти. Това ще позволи да се намали раздробеността в

структурите за управление на кризи на равнището на ЕС и ще доведе до опростяване на процедурите и по-ефективно използване ресурсите при справянето с нововъзникващи рискове за сигурността, свързани с хибридни заплахи и прекъсвания на критичната инфраструктура с междусекторно въздействие.

Компонентът за подготвеност и реакция при извънредни здравни ситуации от предложения регламент ще доведе до подобряване на финансирането за наблюдение, откриване и разбиране на нововъзникващи и непосредствени заплахи за здравето и ще свърже тези данни с медицинските мерки за противодействие. В тясна координация с държавите членки с него ще се подобри достъпът до производствен капацитет по време на кризи и ще се подпомогне възлагането на поръчки, натрупването на запаси и използването на медицински мерки за противодействие като част от усилията за подготвеност и реакция. Компонентът също така ще подпомогне развитието на знания и способностите на държавите членки на ЕС за предотвратяване, подготовка и реагиране на сериозни трансгранични заплахи за здравето.

Предвижда се ERCC да играе ключова роля с разширена нова способност — основен център на ЕС за координация при кризи. Основната област на дейност е насочена към по-добро разбиране на кризите, улесняващо по-проактивни механизми за подготвеност и реагиране, междусекторна координация без поемане на контрола върху или дублиране на секторен експертен опит и подобрен мониторинг, и същевременно предоставяне на информация на държавите членки и на вземащите решения лица по отношение на компетентността и отговорността.

Поради компетентността за предоставяне на подкрепа в тази област на политиката и свързаната с нея национална чувствителност по отношение на разширяването на способностите на ЕС за управление на кризи, оперативното използване на механизмите за реакция в рамките на този допълнителен слой на подготвеност следва да бъде свързано с механизъм за задействане, който да се задейства от Съвета и да бъде свързан със съществуващите процедури, като например задействането на интегрираните договорености за реакция на политическо равнище при кризи или на клаузата за солидарност (съгласно член 222 от ДФЕС).

Въз основа на извлечените поуки процентите на съфинансиране и оперативните правила, определени в Решение № 1313/2013 и по програма „ЕС в подкрепа на здравето“, ще бъдат опростени, за да се осигури възможност за по-ефективно и гъвкаво прилагане при бързо развиващи се кризи. Поради това предложеният регламент има за цел да изясни правилата за изпълнение на много действия за реагиране, като например създаването на логистични центрове и центрове за медицинска евакуация, самите медицински евакуации, предварителното разполагане на способности за реагиране и екипи за намеса. Също така ще бъдат включени по-ясно даренията от частния сектор в рамките на МГЗС, които бяха успешно установени по време на операции в отговор на потребностите в Украйна.

Освен това с предложения регламент ще се определи по-добре подкрепата по линия на МГЗС за държавите членки в рамките на техните национални цикли на подготвеност. Това включва специални правила, с които се насърчават партньорските проверки и доброволните оценки на националните системи за подготвеност. Ролята на Мрежата на Съюза за знания в областта на гражданската защита като стълб на изграждането на способности ще бъде допълнително засилена като платформа за обмен на експертен опит, извлечени поуки и иновативни практики в областта на управлението на риска от бедствия, като същевременно ще бъдат добавени правила по отношение на

подготвеността на населението и сътрудничеството с ключови заинтересовани страни (военни и от частния сектор) в контекста на обученията и ученията.

Предложеният регламент има за цел да се установи по-гъвкава и интегрирана бюджетна структура, основана на по-широката му цел и на по-широкия обхват на подготвеността. Подобрената гъвкавост и способност за реагиране при кризи с голямо въздействие и нововъзникващи заплахи ще трябва да бъдат съпътствани от съответни дейности, свързани с предотвратяването и подготвеността, като например предвиждане, прогнозиране и развитие на способности.

2025/0223 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно Механизма за гражданска защита на Съюза и подкрепата от Съюза за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации, и за отмяна на Решение № 1313/2013/ЕС (Механизъм за гражданска защита на Съюза)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 168, параграф 5, член 196 и член 322, параграф 1, буква а) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Сметната палата,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет[13],

като взеха предвид становището на Комитета на регионите[14],

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

(1) С оглед на значителното увеличаване на броя и тежестта на природните и причинените от човека бедствия през последните години засилването на сътрудничеството в областта на гражданската защита на равнището на Съюза е необходимо, за да се създаде устойчив Съюз, който разполага с необходимите способности за предвиждане и управление на тези рискове и заплахи, независимо от техния произход, за да се гарантира, че гражданите на Съюза се ползват с адекватна защита. Механизмът за гражданска защита на Съюза (наричан по-нататък „Механизмът на Съюза“) следва да изпълнява тази роля чрез засилване на сътрудничеството и координацията между държавите членки, за да се повиши общата способност за предотвратяване, подготвеност и реагиране при бедствия и кризи.

(2) С настоящия регламент се определя индикативен финансов пакет за Механизма на Съюза и за финансирането на подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации. За целите на настоящия регламент текущите цени се изчисляват чрез прилагане на фиксиран дефлатор от 2 %. Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета[15] (наричан по-

[13] ОВ L […], […], стр. […].

[14] ОВ L […], […], стр. […].

[15] Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L, 2024/2509, 26.9.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

нататък „Финансовият регламент“) се прилага за настоящия регламент. В него са определени правилата за изготвянето и изпълнението на общия бюджет на Съюза, включително правилата за безвъзмездните средства, наградите, нефинансовите дарения, поръчките, непрякото изпълнение, финансовата помощ, финансовите инструменти и бюджетните гаранции.

(3) Въпреки че мерките за предотвратяване и подготвеност са от съществено значение за повишаване на устойчивостта на Съюза в случай на природни и причинени от човека бедствия, настъпването, моментът на настъпване и мащабът на бедствията са по своя характер непредвидими. Финансовите ресурси, необходими за осигуряване на адекватна реакция, могат да варират значително през различни години и следва да бъдат предоставяни незабавно. Ето защо съчетаването на бюджетния принцип на предвидимост с необходимостта от бързо реагиране при възникването на нови потребности означава, че е нужно адаптиране на финансовото изпълнение на работните програми. Поради това е целесъобразно да се разреши пренасяне на неизползваните бюджетни кредити, ограничено до следващата година и предназначено единствено за действия за реагиране, в допълнение към пренасянето на бюджетни кредити, разрешени съгласно член 12, параграф 4 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

(4) В бързо променящата се икономическа, социална и геополитическа среда неотдавнашният опит показа необходимостта от по-гъвкава многогодишна финансова рамка и разходни програми на Съюза. За тази цел финансирането следва надлежно да отчита променящите се нужди на политиката и приоритети на Съюза, както са посочени в съответните документи, публикувани от Комисията, в заключенията на Съвета и в резолюциите на Европейския парламент, като същевременно се осигурява достатъчна предвидимост за изпълнението на бюджета.

(5) В съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета, Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета[16], Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета[17] и Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета финансовите интереси на Съюза следва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности и измами, събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и когато е целесъобразно, налагане на административни санкции. В съответствие по-специално с регламенти (ЕС, Евратом) № 883/2013 и (Евратом, ЕО) № 2185/96 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) може да извършва разследвания, включително проверки и инспекции на място, за да установи дали е налице измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939[18] Европейската прокуратура може да разследва и да извършва наказателно преследване на измамите и другите незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета[19]. В съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 всички лица или субекти, получаващи средства на Съюза, следва да оказват

16 ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1—4
17 ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2—5
18 ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1—71
19 ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29—41

пълно сътрудничество при защитата на финансовите интереси на Съюза, да предоставят необходимите права и достъп на Комисията, на OLAF, на Европейската прокуратура и на Европейската сметна палата и да гарантират, че всички трети страни, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

(6) Защитата, която трябва да се осигури по линия на Механизма на Съюза, следва да обхваща населението, околната среда и имуществото, в това число жилищата, критичната инфраструктура, като например енергийната и транспортната или космическата инфраструктура, и културното наследство, срещу всякакви природни и причинени от човека бедствия. Споменаването на природни и причинени от човека бедствия следва да се разбира като отнасящо се до последиците от всички природни и причинени от човека опасности. Това следва да включва терористични актове, технологични, радиационни или екологични бедствия, изменение на климата, замърсяване на морската среда и вътрешните води, прекъсвания на водоснабдяването и устойчивост на водните ресурси, хидрогеоложка нестабилност, извънредни здравни ситуации и други неопределени хибридни бедствия или извънредни ситуации, които възникват на територията на Съюза или извън него. При тези бедствия е необходима междусекторна координация в ситуации, в които се прилагат и други механизми на Съюза за управление на кризи.

(7) Механизмът на Съюза следва да насърчава солидарността между държавите членки чрез практическо сътрудничество и координация, без да се засяга първостепенната отговорност на държавите членки да защитават населението, околната среда и имуществото, включително културното наследство, на територията си при всички бедствия, както и да обезпечават своите системи за управление при бедствия с достатъчно способности, така че те да могат да предотвратяват и да се справят системно и по подходящ начин с бедствия с характер и мащаб, които могат с основание да се очакват и за които трябва да бъдат подготвени.

(8) За да насърчи последователността в международните си действия в областта на гражданската защита, Съюзът следва да признае ключовата роля на международните организации чрез засилване на политическия диалог, обмена на знания и най-добри практики, като се има предвид, че мащабът и обхватът на бедствията и кризите се увеличават в световен мащаб, а рисковете и заплахите от тях се споделят от Съюза.

(9) За да се насърчи интегриран и всеобхватен подход към управлението на риска от бедствия, действията на Съюза следва да обхващат всички приоритети за действие по рамката от Сендай. Докато мерките за структурна устойчивост и подготвеност се разглеждат хоризонтално и в съответните програми на Съюза, Механизмът следва да подхожда към тях в различните си фази от цикъла си на управление на бедствия, а именно предотвратяване, подготвеност и реагиране, чрез координирано планиране и действия, с които се предвиждат и намаляват рисковете, увеличава се подготвеността и се осигурява възможност за ефективно реагиране, като възстановяването и реконструкцията следва да продължат да се разглеждат в други инструменти на Съюза. Съюзът следва да популяризира важността на предотвратяването на бедствия и включването на превантивни мерки в управлението и секторните политики, с цел намаляване на рисковете, укрепване на устойчивостта на населението, инфраструктурата и основните услуги и свеждане до минимум на въздействието на бедствията, както и да се

стреми към по-нататъшно развитие на целите на Съюза за устойчивост при бедствия, установени с Регламент (ЕС) 2021/836 на Европейския парламент и на Съвета[20]. По-силната колективна оперативна реакция на равнището на Съюза, заедно с подкрепата за индивидуалните способности на държавите членки чрез мерки за изграждане на способности, е от съществено значение за осигуряване на уменията, ресурсите и знанията, необходими за управление на рисковете, намаляване на уязвимостите и повишаване на устойчивостта към бъдещи рискове и заплахи.

(10) За да се осигури всеобхватна и актуална обща представа и разбиране на ситуацията по отношение на рисковете на национално и съответното поднационално равнище, държавите членки следва редовно да провеждат и публикуват оценки на рисковете, информацията за които следва да споделят с Комисията най-малко веднъж на всеки 5 години или когато значителна промяна в ситуацията по отношение на рисковете налага актуализиране на тези оценки. Тези оценки на риска или обобщената информация за тях следва да се използват от Комисията и за изготвяне и разработване на равнището на Съюза на сценарии за бедствия, планове, оценки на рисковете и заплахите и доклади относно мерките за управление на рисковете, според нуждите, за да се разберат цялостно рисковете, засягащи Съюза, и възможностите за справяне с тях. Тези оценки и планове следва да бъдат съгласувани и координирани с други съответни национални процедури и процедури на равнището на Съюза.

(11) Въпреки че държавите членки са отговорни за своите здравни политики, те следва да се подготвят за сериозни трансгранични заплахи за здравето и да осигуряват защита срещу тях в дух на европейска солидарност, сътрудничество и координация. С оглед укрепване на способностите в Съюза в това отношение, с настоящия регламент следва да се осигури подкрепа по-специално за действия съгласно Регламент (ЕС) 2022/2371 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 г. относно сериозните трансгранични заплахи за здравето, както и съгласно Регламент (ЕС) 2022/2372 на Съвета относно рамка от мерки за гарантиране на доставките на медицински мерки за противодействие от значение при криза в случай на извънредна ситуация в областта на общественото здраве на равнището на Съюза. Настоящият регламент следва също така да осигури полезни взаимодействия със свързаните с кризи правомощия на Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията и Европейската агенция по лекарствата, както и на съответните национални и международни организации.

(12) Ситуацията при медицинските мерки за противодействие продължава да показва зависимостта на Съюза от трети държави при осигуряването на суровини, активни фармацевтични съставки, лекарствени продукти, медицински изделия и лични предпазни средства, необходими в Съюза по време на здравни кризи, и по-специално пандемии. Поради това с регламента следва да се предоставя подкрепа за действия, с които се насърчават възлагането на поръчки, управлението, натрупването на запаси и използването на продукти от значение при кризи в рамките на Съюза, за да се укрепи стратегическата автономност на

[20] Регламент (ЕС) 2021/836 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за изменение на Решение № 1313/2013/ЕС относно Механизъм за гражданска защита на Съюза (ОВ L 185, 26.5.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/836/oj).

Съюза и да се гарантира по-добра сигурност на доставките на медицински мерки за противодействие.

(13) По време на извънредна ситуация в областта на общественото здраве на равнището на Съюза, както е посочено в Регламент (ЕС, Евратом) 2022/2371, търсенето на медицински мерки за противодействие от значение при криза може да бъде по-голямо от предлагането. В такава ситуация рязкото увеличаване на производството на медицински мерки за противодействие е от съществено значение. Следва да се предоставя подкрепа за действия, с които се резервира капацитет за производство на медицински мерки за противодействие от значение при криза, включително необходимите суровини и съпътстващи материали и компоненти.

(14) За разлика от типичните дейности по възлагане на обществени поръчки, при дейностите по възлагане на обществени поръчки, свързани с предотвратяване на прерастването на евентуални здравни кризи в реални кризисни ситуации, е необходима определена степен на гъвкавост и способност за реагиране. Следователно с регламента следва да се допуска добавянето на нови възлагащи органи, без да се достига прагът, изискван от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, за да се избегне развитието на потенциална сериозна здравна криза.

(15) Програмите за изграждане на способности, както и внедряването и споделянето на научните изследвания и иновациите, са основни аспекти на сътрудничеството в областта на гражданската защита. За да се укрепят колективните способности за предотвратяване на бедствия, подготовка за тях и реагиране при бедствия, за да се подпомогне споделянето на знания в рамките на общността в областта на гражданската защита и прилагането на научни изследвания във всички фази на управлението на риска от бедствия, както и за да се засилят сътрудничеството и обменът на знания между участниците в гражданската защита и управлението на риска от бедствия, организациите на гражданското общество и изследователската общност, е необходимо да се поддържа и допълнително да се укрепи Мрежата на Съюза за знания в областта на гражданската защита (наричана по-нататък „Мрежата за знания“), създадена с Решение за изпълнение (ЕС) 2021/1956 на Комисията[21]. Мрежата за знания следва да се основава на работата на съществуващите структури, в това число специалисти в областта на гражданската защита, центрове за върхови постижения, университети, изследователи и други експерти, млади специалисти и опитни доброволци в управлението на извънредни ситуации, както и всички участници в управлението на риска от бедствия, и да си сътрудничи с тях. Мрежата за знания следва също така да бъде укрепена в съответствие със стратегията за Съюз на подготвеност[22] чрез включване на специални действия в областите на подготвеността на населението и публично-частното сътрудничество. Мрежата следва да е в състояние да улеснява обмена на знания и сътрудничеството с международни организации и, в съответствие с институционалната и правната рамка на държавите членки, сътрудничеството с регионалните и местните

[21] Регламент (ЕС) 2021/836 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за изменение на Решение № 1313/2013/ЕС относно Механизъм за гражданска защита на Съюза (ОВ L 185, 26.5.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/836/oj).

[22] JOIN/2025/130 final

власти, като гарантира, че тяхната роля, нужди и възможности са надлежно взети предвид.

(16) С цел укрепване на капацитета в Съюза за предотвратяване, подготовка, реакция и управление на здравни кризи, с настоящия регламент следва да се предоставя подкрепа за действията, предприети в рамките на допълнителните механизми и структури, установени със съответните инструменти на Съюза за управление на кризи, като се има предвид по-специално европейската верига на доставките. Тази подкрепа следва да включва изграждане на капацитет в областта на отговора на здравни кризи, включително планиране и подготвеност за действие при извънредни ситуации, в това число по отношение на въздействието на климата върху здравето, превантивни мерки като тези, свързани с ваксинацията и имунизацията, програми за засилен надзор и подобрена координация и сътрудничество.

(17) Следва да се въведат разпоредби, с които да се осигури рамка за непрекъснато постоянно развитие на целите на Съюза за устойчивост при бедствия. Тези цели се основават на текущи и прогнозни сценарии, включително на въздействието на изменението на климата върху риска от бедствия, данни за минали събития и междусекторен анализ на въздействието, като се отделя специално внимание на уязвимите групи и на общностите, живеещи в крайбрежни райони, на острови или други региони, особено уязвими към последиците от изменението на климата, като например покачване на морското равнище и наводнения.

(18) В отговор на нарастващата честота и тежест на природните и причинените от човека бедствия повишаването на обхващащата различните поколения устойчивост на обществото е от съществено значение и е колективна отговорност. То изисква да се използват колективните ресурси на младежките организации и организациите на гражданското общество, медиите, институциите за образование и обучение и културните институции, научните институции и академичните среди, публичните органи, социалните партньори, частния сектор, местните мрежи и общности, и гражданите при предвиждането, предотвратяването, управлението и възстановяването от бедствия и кризи. Ефективната подготвеност на населението, обхващаща всички, в това число жените и групите в уязвимо положение, децата, възрастните хора, бежанците, хората с малцинствен расов или етнически произход, като например роми, и хората с увреждания, както и туристите и лицата, които се намират временно на територията на дадена държава членка и могат да бъдат изложени на трансгранични рискове, укрепва устойчивостта на обществото, като гарантира, че всички хора, независимо от техните способности, притежават необходимите знания, умения и ресурси, за да защитават себе си и да подкрепят другите срещу потенциални рискове и заплахи.

(19) Както е посочено в стратегията за Съюз на подготвеност, с подготвеността още при проектирането в законодателството, политиките и програмите на Съюза, в това число в икономическите и социалните политики, координирани в рамките на европейския семестър, са интегрирани превантивни мерки, оценка на риска, адаптивно планиране, взаимодействие със заинтересованите страни, както и съображения за сигурност. Този подход осигурява проактивна рамка, която дава възможност на всички заинтересовани страни, като организации, общности и органи, да предвиждат, да предотвратяват, да управляват и да се възстановяват от кризи, независимо от техния произход. Чрез насърчаване на сътрудничеството между публичния и частния сектор и научната общност, както

и чрез възприемането на резултатите от научните изследвания и иновациите, подготвеността още при проектирането укрепва способностите за предотвратяване и управление на смущенията и гарантира опазването на живота, активите, околната среда и целостта на критичната инфраструктура.

(20) Съображенията, свързани с предотвратяването на риска от бедствия и подготвеността за тях, следва да бъдат систематично включвани в съответните политики, програми и процеси на управление. Поради това Механизмът на Съюза следва да утвърждава принципа на подготвеност още при проектирането, както е посочено в стратегията, включително като допринася за разработването и разпространението на знания за рисковете и оперативен опит в подкрепа на съобразеното с рисковете планиране и решенията, които повишават подготвеността във всички сектори.

(21) Пандемията от COVID-19 демонстрира многосекторния характер на здравните кризи, като подчерта значението на включването на здравни съображения в рамката за управление на кризи, част от която е настоящият регламент. Чрез съчетаването на мерките в областта на гражданската защита и мерките за подготвеност и реакция при извънредни здравни ситуации в рамките на гражданската защита се осигурява всеобхватен, координиран подход към управлението на бедствия, като в крайна сметка се повишава устойчивостта и населението се предпазва от широк кръг потенциални рискове и заплахи. Извънредните здравни ситуации, като пандемии, химически, биологични, радиологични и ядрени заплахи, антимикробна резистентност или въздействие върху здравето от свързани с климата събития, свързани с увеличаването на векторно преносимите заболявания в Европа, могат да имат широкообхватни последици отвъд здравния сектор, като засягат социалната стабилност, екологичното равновесие или предоставянето на основни услуги, разчитащи на критична инфраструктура. С предвидения междусекторен подход може да се предотврати или смекчи въздействието на извънредните ситуации, свързани със здравето, преди те да прераснат в кризи. Необходимо е да се обърне особено внимание на населението, живеещо в институции, като например хората с увреждания или възрастните хора, нуждаещи се от дългосрочни грижи, които са особено изложени на извънредни здравни ситуации и засегнати от тях, както показа кризата, свързана с COVID-19.

(22) Въпреки че държавите членки отговарят за своите здравни политики, те следва да защитават общественото здраве в дух на европейска солидарност, сътрудничество и координация. Това сътрудничество следва да подобри подготвеността за сериозни трансгранични заплахи за здравето, както и тяхното предотвратяване и контрол. Подготвеността е ключът към подобряване на устойчивостта на бъдещи заплахи. Опитът от пандемията от COVID-19 показа, че са необходими по-нататъшни действия на равнището на Съюза, за да се подпомогнат сътрудничеството и координацията между държавите членки. С това сътрудничество следва да се подобрят подготвеността за разпространението на тежки инфекции и заболявания при хората през границите и неговото предотвратяване и контрол, с цел да се преодолеят други сериозни трансгранични заплахи за здравето и да се опазят и подобрят здравето и благоденствието на всички хора в Съюза.

(23) В условията на бързо нарастващи рискове и несигурност Съюзът се ангажира с укрепването на устойчивостта в различни области, за да може ефективно да предвижда и устоява на различни предизвикателства и кризи, и да се

възстановява от тях. В този контекст политическият ангажимент да се работи за постигането на европейския механизъм за гражданска защита предполага твърд политически ангажимент за предоставяне на подходящи и гъвкави мерки за ефективно и ефикасно справяне с междусекторни, сложни и продължителни кризи. Тези специфични мерки следва да се прилагат при междусекторни кризи, но също така и, но не само, при ситуации, свързани с интегрирана реакция на политическо равнище при кризи или задействане на клауза за солидарност, или които Световната здравна организация (СЗО) е обявила за извънредна ситуация от международно значение, свързана с общественото здраве, както и при извънредни ситуации, попадащи в обхвата на други инструменти на Съюза, които се занимават със секторни извънредни ситуации, като например извънредни ситуации, свързани с вътрешния пазар, консулската дейност, сигурността, здравеопазването и климата, когато способностите на Механизма на Съюза могат да предоставят подкрепа за справяне с последиците от тези кризи.

(24) Съюзът следва да е подготвен за мащабни междусекторни инциденти и кризи, включително потенциална въоръжена агресия, засягаща една или повече държави членки. Обикновено националните граждански власти носят основната отговорност в повечето кризисни ситуации. Въпреки това във все по-голям брой случаи, като например извънредни здравни ситуации, екстремни метеорологични явления и хибридни атаки или кибератаки, гражданските власти се нуждаят от военна подкрепа. В случай на военна агресия военните сили биха се нуждаели от гражданска помощ, за да осигурят непрекъснатото функциониране на държавата и обществото. Поради това е необходимо да се подобри взаимодействието между гражданските и военните участници, без да се подкопават съответните им компетентности и в пълно сътрудничество с държавите членки. Като последващи действия по стратегията за Съюз на подготвеност Комисията и върховният представител следва да разработят договорености за гражданско-военна подготвеност. В тези договорености следва да бъдат изяснени ролите, отговорностите и приоритетите на институциите, органите, агенциите на ЕС, както и на държавите членки, за подготвеност и реакция при инциденти и кризи.

(25) Използването на военни средства под гражданско ръководство като крайно средство може да представлява важен принос към реакцията при бедствия. Когато се приеме за уместно да се използват военни способности при операции за гражданска защита, сътрудничеството с военните органи следва да се подчинява на реда и условията, процедурите и критериите, установени от Съвета или неговите компетентни органи за предоставяне на Механизма на Съюза на съответните военни способности за гражданска защита, както и следва да бъде съобразено със съответните международни насоки.

(26) Кризите често са междусекторни по своя характер, като засягат множество аспекти на обществото и изискват координирана и интегрирана реакция от различни сектори. Независимо дали произтичат от природни бедствия, извънредни ситуации в областта на сигурността или общественото здраве, тези кризи обикновено надхвърлят традиционните граници и засягат едновременно множество сектори. Следва да се установят правила, които да позволят по линия на Механизма на Съюза ефективно да се подкрепя управлението на междусекторни кризи в допълнение към мерките и процедурите, съществуващи по силата на други инструменти на Съюза.

(27) Поради многостранния характер на междусекторните кризи се изисква всеобхватен и интегриран подход към тяхното управление, което налага тясно и ефикасно сътрудничество цел ефективно справяне със свързаните с тези кризи предизвикателства. Националните органи за гражданска защита следва да продължат да са основните компетентни органи, подкрепящи Механизма на Съюза. Същевременно е необходимо да се осигурят координация, наблюдение и подкрепа на междусекторните операции на равнището на Съюза в подкрепа на националните усилия. Поради тази причина следва да се създаде Център за координация при кризи (наричан по-нататък „центърът“). Центърът ще работи в полезно взаимодействие с Координационния център за реагиране при извънредни ситуации (ERCC) и ще допълва неговата функция, като използва съществуващите структури и експертния опит на ERCC. ERCC ще продължи да изпълнява правомощията си да подкрепя Механизма на Съюза и да изпълнява ролята на централно звено за оперативна координация с органите на държавите членки, включително със субекти, упълномощени от държавите членки, с институциите и органите на Съюза, както и със службите на Комисията. За да се увеличат максимално тези усилия, следва да се въведат правила, с които се позволява да се увеличава подкрепата от Съюза за действията на държавите членки, за да се отразят точно поисканата помощ и неотложността на нуждите. За да се свържат по-ефективно външните действия с вътрешните действия при кризи и да се избегне дублиране на усилия, центърът следва да си сътрудничи с Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), и по-специално с нейния център за реагиране при кризи, по отношение на ролята и компетентностите на върховния представител.

(28) За да се осигури съгласуваност със съответните съществуващи структури, Центърът за координация при кризи ще координира тясно дейността си и с архитектурата за вътрешна сигурност на Комисията, включително с бъдещото създаване на Интегриран център за операции по сигурността (ISOC), както бе обявено в съобщението на Комисията „ProtectEU: европейска стратегия за вътрешна сигурност[23]. Дейностите на центъра, където е уместно, ще са в съответствие със стандартните оперативни процедури (СОП), комуникационните инструменти и процедурите за сигурност на Комисията, като по този начин ще се осигури максимална оперативна съвместимост, ще се улесни споделянето на информация и ще се подкрепят свързаните със сигурността аспекти при защитата на активите на Комисията.

(29) Разпоредбите на настоящия регламент, адресати на които са държавите членки, следва да се разбират като разпоредби, адресати на които са и асоциираните държави. При все че настоящият регламент може да допълва прилагането на други инструменти на Съюза за управление на риска в случаи на междусекторни кризи, държавите, асоциирани към Механизма на Съюза, не следва да участват, освен ако не попадат в обхвата на подкрепяния инструмент.

(30) В правилата следва да се предвижда, че искания за помощ по линия на Механизма на Съюза може да бъдат отправяни от засегнатата държава, независимо дали е държава членка или трета държава, както и от Организацията на обединените нации и нейните агенции или от международна организация, специално определена за тази цел. В тези искания за помощ следва да може да

[23] COM(2025)148 final.

бъде определен видът гражданска защита или помощ, необходими за справяне с извънредната ситуация, включително когато искането е за активи с двойна употреба.

(31) Държавите членки, подкрепени от Комисията и, когато е уместно, от делегациите на Съюза в трети държави, следва да гарантират, че са предприети всички подходящи мерки за своевременното транспортиране на помощта, която те предоставят, включително по отношение на подготовката на транспорта, наличността и възможността за разполагане на такава помощ.

(32) В ситуации на повишен риск от бедствия в дадена държава членка или трета държава следва да е възможно временното разпределяне на способности за реагиране по линия на Механизма на Съюза. Това следва да включва временно разполагане на ресурси и екипи за реагиране в очакване на природни или причинени от човека опасности.

(33) За да се гарантира оперативна готовност, по-специално в райони с риск от горски пожари през летния сезон и в други райони, изложени на повтарящи се сезонни рискове, Механизмът на Съюза следва да осигурява възможност за предварително разполагане на способности за реагиране в държавите членки за справяне с тези рискове. С тази проактивна мярка следва да се повиши подготвеността на Съюза за борба с повтарящи се бедствия, като се смекчи опустошителното им въздействие върху живота, домовете и околната среда. В същото време с това действие следва да се улесни споделянето на технически и оперативни знания при различни сценарии и условия на пожари, да се засили оперативната съвместимост и да се подобри концепцията за подкрепа на способностите за реагиране от приемащата държава. Когато тези способности и екипи за намеса са необходими за реагиране на бедствие по време на предварителното им разполагане, следва да се прилагат правилата относно реагирането, особено по отношение на разходите за операциите им.

(34) С покачващите се температури и продължителните периоди на суша рискът от горски пожари в Съюза се увеличава, а тези пожари стават все по-чести и интензивни; в същото време ограничената наличност на специализирани способности за реагиране, включително амфибийни средства за гасене на горски пожари от въздуха, продължава да бъде сериозен проблем и представлява основно оперативно предизвикателство за Съюза при едновременно възникване на множество горски пожари. За да се осигури плавен преход към пълното изпълнение на rescEU, резервът от способности на равнището на Съюза, създаден с Решение (ЕС) 2019/420 на Европейския парламент и на Съвета[24], е от съществено значение за удължаването на този преходен период, както е предвидено в Решение (ЕС) 2023/2671 на Европейския парламент и на Съвета[25], до 2034 г., така че Съюзът да може да продължи да финансира национални средства за гасене на пожари от въздуха и да ги предоставя за операции за реагиране по линия на Механизма на Съюза, докато трае постепенното създаване на постоянният флот на rescEU за гасене на горски пожари от въздуха;

---

[24] Решение (ЕС) 2019/420 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2019 г. за изменение на Решение № 1313/2013/ЕС относно Механизъм за гражданска защита на Съюза (ОВ L 77 I, 20.3.2019 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/420/oj).

[25] Решение (ЕС) 2023/2671 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември 2023 г. за изменение на Решение № 1313/2013/ЕС с цел удължаване на преходния период на rescEU (ОВ L, 2023/2671, 28.11.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2671/oj).

тези нови средства за гасене на пожари от въздуха, финансирани по линия на rescEU, понастоящем са в процес на разработване и се очаква да станат постепенно налични, считано от 2028 г.

(35) Механизмът на Съюза може да се използва за предоставяне на подкрепа в областта на гражданската защита за оказване на консулска помощ на граждани на Съюза, засегнати от бедствия в трети държави, ако това бъде поискано от държавите членки, чиито граждани са засегнати от бедствието. Когато е възможно, засегнатите държави членки следва да положат усилия да координират тези искания помежду си и със съответните други участници, за да се осигури оптималното използване на Механизма на Съюза и да се избегнат практически трудности на място. Подкрепата в областта на гражданската защита за оказване на консулска помощ може да обхваща действия като репатриране, помощ при заминаване и евакуации, без да се засягат други възможни действия. Такава подкрепа може да бъде поискана, когато държавите членки не са в състояние да осигурят бърза и ефективна евакуация на граждани на Съюза, като използват търговски възможности, поради внезапния характер на извънредната ситуация или на политическата или свързаната със сигурността ситуация, който може да направи търговските полети недостатъчни, ненадеждни или недостъпни. Освен това искания може да бъдат отправяни в ситуации, в които са включени множество държави членки, или при мащабни репатрирания и мащабна помощ при заминаване и евакуации, когато обединените транспортни средства биха представлявали по-ефикасно и разходноефективно решение. Държавата членка на засегнатите граждани или държавата членка, координираща помощта за всички граждани на Съюза, може да получи финансова помощ по линия на Механизма на Съюза за подкрепа в областта на гражданската защита за оказване на консулска помощ. За да се насърчи допълнително принципът на европейска солидарност, залегнал в настоящия регламент, финансовата помощ следва да се предоставя прогресивно, в зависимост от множеството националности на гражданите на Съюза на борда на транспортните средства. Държавата членка, която предоставя консулска помощ на непредставени граждани на Съюза в съответствие с Директива (ЕС) 2015/637 на Съвета[26], може да поиска пътниците или държавите членки, чиито граждани са обхванати от това действие, да допринесат за разходите, свързани с действието, по пазарни цени. Когато държавите членки, предоставящи такава консулска помощ, се ползват от финансова помощ по линия на механизмите на Съюза, поисканите възстановявания на разходи съгласно посочената директива следва да се вземат предвид при определянето на всякакво финансово участие на Механизма на Съюза. Като допълнителен слой на помощ за гражданска защита, способностите на rescEU в областта на транспорта и логистиката може също да се използват за подкрепа в областта на гражданската защита за оказване на консулска помощ.

(36) За да се подобри разбираемостта и следователно правната сигурност, финансирането на разходите за адаптиране на способностите за реагиране, заделени за Европейския резерв за гражданска защита (наричан по-нататък

[26] Директива (ЕС) 2015/637 на Съвета относно мерките за координация и сътрудничество за улесняване на консулската закрила на непредставени граждани на Съюза в трети държави и за отмяна на Решение 95/553/ЕО (ОВ L 106, 24.4.2015 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/637/oj).

„ECPP“), следва да бъде опростено. Освен това следва да се осигури по-голямо финансиране за оперативните разходи, направени по време на разполагане на способности на ECPP, регистрирани в съответствие с Решение за изпълнение (ЕС) 2025/704 на Комисията[27], в операции за реагиране по линия на Механизма на Съюза.

(37) rescEU непрекъснато доказва своята добавена стойност в координираните операции за реагиране на Съюза. За да се осигури съгласуваност със стратегията и при условие че има налични финансови ресурси, Комисията следва допълнително да укрепи rescEU чрез финансиране на поддържането на съществуващите способности и, където е уместно, чрез увеличаването им и създаването на допълнителни способности. Развитието на способностите на rescEU следва да включва всички форми на придобиване, като например обществени поръчки, договори, наемане или лизинг, включително за медицинските мерки за противодействие. В този контекст и в съответствие с правото на Съюза и международните ангажименти използването на решения, разработени или произведени в Съюза, следва да се насърчава, за да се укрепи стратегическата автономност на Съюза и да се увеличи устойчивостта на критичните вериги на доставките. При изключителни обстоятелства, като например когато необходимите медицински мерки за противодействие не са определени в рамките на rescEU, например по отношение на активни фармацевтични съставки или изпитван лекарствен продукт, запасите биха могли да бъдат създадени извън Механизма на Съюза. Опитът, натрупан при използването в контекста на пандемията от COVID-19, реакцията на Съюза на агресивната война на Русия срещу Украйна и повтарящите се сезони на горски пожари, показва, че правилата, уреждащи управлението и бързото разполагане на способностите на rescEU, е необходимо да бъдат допълнително рационализирани, за да се осигури бърза реакция.

(38) Способностите на rescEU може да бъдат разполагани извън Съюза в случай че природна или предизвикана от човека опасност достигне значителен мащаб и е от международно значение. Възможността за такова разполагане следва да се обмисли, когато Съюзът има интерес да реагира на извънредната ситуация или когато дадена криза има потенциал да засегне Съюза, включително когато кризата заплашва граждани на Съюза, изисква спешна намеса и уведомление за нея е било получено по линия на други инструменти на Съюза или на международни механизми за реагиране.

(39) Сътрудничеството с частния сектор следва да бъде допълнително засилено чрез насочване на дарения на материали за помощ при бедствия към съществуващите способности по линия на rescEU, поддържани от държавите членки. Даренията следва да се насочват чрез държавите членки, в които са базирани способностите на rescEU, при условие че са подложени на контрол на качеството преди евентуално изпращане. Следва да се установят правила, които да позволяват създаването на логистични центрове с цел обединяване на помощ или на

[27] Решение за изпълнение (ЕС) 2025/704 на Комисията за определяне на правилата за изпълнение на Решение № 1313/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно Механизъм за гражданска защита на Съюза и за отмяна на решения за изпълнение 2014/762/ЕС и (ЕС) 2019/1310 на Комисията (ОВ L, 2025/704, 15.4.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/704/oj).

складове, в които се натрупва резерв от способности на rescEU, който може да бъдат получени от частния сектор.

(40) Като улеснява непрекъснатото развитие и засилената интеграция на трансграничните системи за откриване, ранно предупреждение и оповестяване от значение за Съюза, Съюзът следва да съдейства на държавите членки за намаляване на времето, необходимо за реагиране при бедствия, и за навременни предупреждения до гражданите на Съюза. В тези системи следва да се използват както съществуващите, така и нововъзникващите източници на информация и информационни инфраструктури, като същевременно активно се насърчава въвеждането на иновативни технологии. Като се признава, че държавите членки носят основната отговорност за предупреждаването на населението си с цел да осигурят ефективното разпространение на предупреждения и ефективната подготвеност в случай на бедствия, е от съществено значение да се укрепят техните възможности.

(41) За да се увеличи подготвеността за междусекторни, трансгранични и обхващащи целия ЕС бедствия, Съюзът, чрез своя механизъм и съществуващите си инструменти, следва да предоставя подкрепа на държавите членки при разработването и внедряването на системи за предупреждение на населението. Механизмът на Съюза следва да използва, когато е необходимо, услугите, предоставяни от космическите системи на Съюза, като например „Галилео“, EGNOS, „Коперник“ и услугата за наблюдение на Земята за нуждите на правителствата, IRIS^2 и GOVSATCOM, както и услугите за осведоменост за ситуацията в космоса. Компонентът за ранно предупреждение на услугата за управление на извънредни ситуации на „Коперник“, включващ Европейската система за информираност за наводнения, Европейската информационна система за горски пожари и Европейската обсерватория за сушите, следва да допринесе за свеждане до минимум на времето за реагиране при бедствия. Тези активи са важни инструменти на равнището на Съюза за ефективна подготовка и реагиране при бедствия и кризи както в рамките на Съюза, така и извън него.

(42) Механизмът на Съюза следва да консолидира и обедини аналитичните и научните способности, необходими за оперативната подготвеност при координирана от Съюза реакция, в рамките на Механизъм за научно-технически консултации (STAF). Последният следва да изпълнява ролята на стълб, осигуряващ подкрепа на ERCC, центъра и държавите членки. STAF следва да предоставя експертен анализ, както и научни и технически познания, като допринася за подобрена оперативна подготвеност, анализ и ситуационна осведоменост. В тази инициатива следва да се възприеме ориентиран към услугите, обхващащ всички опасности и междусекторен подход за предвиждане, подготовка и справяне с бедствия и кризи, като се допълват научноизследователската и развойната дейност на вътрешната служба за наука и знания на Комисията (Съвместния изследователски център).

(43) През последните години Механизмът на Съюза е бил задействан многократно за провеждане на медицински евакуации от засегнати от бедствия трети държави, чиито здравни системи са били претоварени, по-специално в отговор на агресивната война на Русия срещу Украйна, хуманитарната криза в Газа и, след пожара в нощен клуб в Северна Македония, за осигуряване на безопасното прехвърляне и лечение на пациенти в държавите членки и в други държави, асоциирани към Механизма на Съюза, които са предложили доброволно да предоставят такава подкрепа. Следователно при мащабни операции Съюзът

следва да подкрепя поредица от действия, които осигуряват възможност за координиране на прехвърлянето на пациенти от поискалата помощ държава към предоставящата лечение държава членка. Такива действия могат да включват разполагане на екип за оценка и краткосрочен транзитен престой в местно медицинско заведение или в специално създаден във връзка с медицинската евакуация център. Поради това в общите правила следва да се уточни кои дейности се считат за част от операция по медицинска евакуация, както и условията и процедурите за създаване и експлоатация на центрове, предназначени за улесняване на медицинската евакуация.

(44) Като се признава значението на насърчаването на международното сътрудничество в областта на гражданската защита и без да се засягат правилата, уреждащи асоциирането на трети държави към Механизма на Съюза, е от съществено значение Комисията да участва в координирани усилия с трети държави, които имат сходни цели в областта на управлението на риска от бедствия и гражданската защита. Това би следвало да позволи на Комисията да съгласува политическите приоритети и да координира операции с националните органи на трети държави, определени като стратегически партньорски държави.

(45) За да се гарантират еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент чрез съответните актове за изпълнение, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета[28].

(46) За приемането на съответните актове за изпълнение следва да бъде използвана процедурата по разглеждане, доколкото с тези актове се изпълняват актове от общ характер.

(47) В съответствие с член 85, параграф 1 от Решение (ЕС) 2021/1764 на Съвета[29] лица и субекти, установени в отвъдморски страни и територии, имат право да получават финансиране при спазване на правилата и целите на програмата и евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия.

(48) Механизмът на Съюза трябва да се изпълнява в съответствие с Регламент (ЕС) XXX* на Европейския парламент и на Съвета [Регламента относно изпълнението], с който се установяват правилата за проследяване на разходите и рамката на изпълнението на бюджета, включително правилата за осигуряване на еднакво прилагане на принципите за ненанасяне на значителни вреди и за равенство между половете, посочени съответно в член 33, параграф 2, букви г) и е) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, правилата за мониторинг и докладване относно изпълнението на програмите и дейностите на Съюза, правилата за създаване на портал на Съюза за финансиране, правилата за оценка

---

[28] Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

[29] Решение (ЕС) 2021/1764 на Съвета от 5 октомври 2021 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз, включително отношенията между Европейския съюз, от една страна, и Гренландия и Кралство Дания, от друга страна (Решение за отвъдморското асоцииране, включително Гренландия) (ОВ L 355, 7.10.2021 г., стр. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

на програмите, както и други хоризонтални разпоредби, приложими за всички програми на Съюза, като например тези относно информацията, комуникацията и видимостта.

(49) Когато помощта по линия на Механизма на Съюза допринася за хуманитарната дейност на Съюза, по-конкретно при сложни извънредни ситуации, действията, за които се получава финансова помощ съгласно настоящия регламент, следва да се придържат към хуманитарните принципи и принципите относно използването на гражданска защита и на военни ресурси, установени в Европейския консенсус относно хуманитарната помощ. При тези действия следва да се вземат предвид и други хуманитарни ответни действия, финансирани от Съюза, като се осигури съответствие с установените насоки и цели. Механизмът на Съюза следва да замени Механизма за гражданска защита на Съюза, създаден с Решение № 1313/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета[30].

(50) Поради това Решение 1313/2013/ЕС следва да бъде отменено,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ДЯЛ I
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Глава 1
Предмет, обхват и определения

Член 1

Предмет

1. Настоящият регламент предвижда Механизма за гражданска защита на Съюза (наричан по-нататък „Механизмът на Съюза“) и определя подкрепата от Съюза за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации. С него се определят целите, бюджетът за периода 2028—2034 г., формите на финансиране от Съюза и правилата за предоставяне на такова финансиране.

2. С настоящия регламент се установяват по-специално:

   а) правила за функционирането на Механизма на Съюза, включително специфични мерки за предотвратяване, подготвеност и реакция,

   б) правила за функционирането на Координационния център за реагиране при извънредни ситуации („ERCC“) в качеството на координиращ орган на Механизма на Съюза,

   в) правила за създаването на Център за координация при кризи (наричан по-нататък „Центърът“) като цялостна структура, улесняваща ситуационната

[30] Решение № 1313/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Механизъм за гражданска защита на Съюза (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 924, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/1313/oj).

осведоменост и оперативната междусекторна подготвеност и координация,

г) мерки за подкрепа на подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации.

Член 2

Обхват

1. Настоящият регламент има за цел да гарантира защитата на населението, околната среда и имуществото, както и на културното наследство, срещу всякакви природни и причинени от човека бедствия, включително сериозни трансгранични заплахи за здравето.

2. Настоящият регламент дава възможност за междусекторна координация в ситуации, в които се прилагат други механизми на Съюза за реагиране при кризи или за управление на риска. Разпоредбите на регламента не засягат правомощията на върховния представител по отношение на външното измерение на кризите, включително мисиите и операциите, провеждани в рамките на общата политика за сигурност и отбрана.

3. Настоящият регламент не засяга задълженията, произтичащи от съществуващите правни актове на Съюза или от съществуващите международни споразумения, нито правомощията на Комисията по отношение на сигурността на персонала, активите и информацията на Комисията. Той се прилага, без да се засягат други правни актове на Съюза, с които се установяват специфични правила за реагиране или управление на риска във връзка с кризи, включително за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации, и в допълнение към такива актове.

4. В дял II от настоящия регламент се определят правила за:

а) действията в областта на предотвратяването и подготвеността в държавите членки,

б) действията в трети държави, свързани с мобилизирането и изпращането на експерти и екипи за гражданска защита на Европейския съюз („екипи за гражданска защита на ЕС“), които предоставят съвети относно мерките за предотвратяване и подготвеност, както и сътрудничеството в областта на обучението и споделянето на знания и опит в рамките на Мрежата за знания, и

в) действията за подпомагане на реагирането при непосредствена заплаха от бедствие или непосредствени неблагоприятни последици от бедствие в държавите членки или в трети държави, след искане за помощ в съответствие с член 28.

5. В дял III от настоящия регламент се определят правилата за подкрепата от Съюза за подготвеност и реакция при извънредни здравни ситуации, по-специално за прилагането на Регламент (ЕС) 2022/2371 и на Регламент (ЕС) 2022/2372.

6. Създаването на запасите, посочени в дял III, се извършва в съответствие с член 21, с изключение на медицинските мерки за противодействие, които не са определени като мерки по rescEU.

7. При прилагане на мерките за предотвратяване, подготвеност и реагиране съгласно настоящия регламент се вземат предвид специалните нужди на изолираните, най-отдалечените и други региони или острови на Съюза по отношение на предотвратяването, подготвеността и реагирането.

8. При реакцията по настоящия регламент се отчитат специфичните нужди на отвъдморските страни и територии по отношение на реагирането.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

(1) „бедствие“ означава ситуация, независимо от причините за нея, която има или може да има тежки последици за населението, общественото здраве, околната среда, критичната инфраструктура или имуществото, включително културното наследство;

(2) „криза“ означава всяко развиващо се към дадения момент бедствие или всяка непосредствена заплаха от бедствие, които оказват въздействие или имат потенциал да окажат въздействие едновременно върху множество сектори, без да се засяга значението на „криза“ в член 2, точка 22 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, приложимо в процедурите за обществени поръчки;

(3) „сектор“ означава конкретна област от взаимосвързана обществена, държавна и икономическа дейност, по-специално здравеопазване, околна среда, транспорт, енергетика, сигурност и други области на дейност, уязвими спрямо бедствия.

(4) „помощ“ означава експерти, модули, други способности за реагиране или екипи за техническа помощ и подкрепа, заедно с тяхното оборудване и помощ в натура, включително хуманитарни доставки или запаси, както и помощ, предоставена от институции, агенции и органи на Съюза, и други способности, необходими за смекчаване на непосредствените последици от бедствие или криза;

(5) „подготвеност“ означава състояние на готовност и способност на човешките и материалните ресурси, структури, системи, общности и организации, даващо им възможност да осигурят ефективно бързо реагиране и постигнато в резултат на предварително предприети действия;

(6) „предотвратяване“ означава действия, насочени към намаляване на рисковете или смекчаване на потенциалните неблагоприятни последици от бедствие за населението, общественото здраве, околната среда и имуществото, включително културното наследство;

(7) „цели на Съюза за устойчивост при бедствия“ означава цели, установени от Комисията в сътрудничество с държавите членки в областта на гражданската защита, за подкрепа на действията в областта на предотвратяването и подготвеността с цел да се подобри способността на Съюза и на неговите държави членки да устояват на последиците от бедствие, което причинява или може да причини презгранични последици;

(8) „Обща система за комуникация и информация при извънредни ситуации“ (CECIS) означава уеб-базирана платформа, разработена и поддържана от Комисията, която улеснява обмена на информация в реално време между държавите членки и ERCC;

(9) „ранно предупреждение“ означава своевременното и ефективно предоставяне на информация, което позволява да се предприемат действия за избягване или намаляване на рисковете и неблагоприятните последици от бедствия, както и за улесняване на подготвеността за ефективно реагиране;

(10) „модул“ означава самостоятелна и независима структура на способностите на държавите членки, определена предварително въз основа на задачите и потребностите, или подвижен оперативен екип на държавите членки, представляващи комбинация от човешки и материални ресурси, която може да се опише с оглед на способността ѝ за намеса или според задачата(ите), която(ито) може да поеме, и за които са определени минимални технически изисквания;

(11) „екип за техническа помощ и подкрепа“ (TAST) означава човешките и материалните ресурси, заделени от една или повече държави членки за изпълнение на логистични и спомагателни задачи;

(12) „екип за намеса“ означава специализирана група, състояща се от обучен персонал и оборудвана с ресурси за бързо и ефективно реагиране на последиците от бедствия, която не е предварително определена за участие в Европейския резерв за гражданска защита или създадена като част от rescEU;

(13) „екип за гражданска защита на Европейския съюз“ („екип за гражданска защита на ЕС“) означава екип, съставен от експерти и, когато е необходимо, от TAST, който се избира и разполага от ERCC съгласно мандат, свързан с искане за експертен опит в областта на предотвратяването или подготвеността или реагиране при извънредни ситуации в контекста на текущо искане за помощ;

(14) „с двойна употреба“ означава активи и способности, предназначени за използване в граждански и военен контекст;

(15) „оценка на риска“ означава цялостния междусекторен процес за установяване, анализ и оценка на рисковете, който е предприет на национално или подходящо поднационално равнище;

(16) „способност за управление на риска“ означава способността на държава членка или нейните региони за ограничаване, адаптиране към или смекчаване на рисковете, (въздействието и вероятността за възникването на бедствие), установени в оценката на риска, до равнища, които са приемливи за тази държава членка. Способността за управление на риска се оценява от гледна точка на техническия, финансовия и административния капацитет за осъществяване на адекватни оценки на риска, планиране на управлението на риска с оглед на предотвратяването и подготвеността, и мерки за предотвратяване на рисковете и за подготвеност за посрещането им;

(17) „подкрепа от приемащата държава“ означава всяко действие, предприето на етапите на подготвеност и реагиране от държава, която получава или

изпраща помощ, или от Комисията, за отстраняване на предвидимите препятствия пред международната помощ, предоставена чрез Механизма на Съюза. Тя включва подкрепата от държавите членки за улесняване на транзитното преминаване на тази помощ през територията им;

(18) „логистична подкрепа“ означава основното оборудване или услуги, необходими на способностите за реагиране за изпълнение на техните задачи, включително създаването на логистични центрове;

(19) „медицинска евакуация“ означава поредица от координирани действия, позволяващи организиран транспорт на лица, нуждаещи се от медицински грижи, от засегнати от бедствие райони до подходящи медицински заведения в държава членка или, в случай на граждани на Съюза, също в трети държави;

(20) „център за медицинска евакуация“ означава транзитно съоръжение, създадено по силата на Механизма на Съюза, което временно приема евакуирани пациенти и придружаващите ги лица, осигурява медицински триаж, стабилизиране на пациентите и непрекъснати грижи (24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата) и при необходимост организира транспортирането им, под координацията на ERCC, до здравни заведения в държава членка; центърът за медицинска евакуация включва физическия обект, медицинския и логистичния персонал в него, оборудването и помощните услуги, необходими за осигуряване на безопасното предаване на пациенти от поискалата помощ държава до държавата, предлагаща медицинско лечение;

(21) „оперативни разходи“ означава всички разходи за експлоатацията на способност или за разполагане на експерт или екип за гражданска защита на ЕС по време на операция. Такива разходи могат да включват разходите за персонал, международен и местен транспорт, логистика, сигурност, консумативи и материали, поддръжка, както и други разходи, необходими, за да се осигури ефективното използване на тези способности;

(22) „транспортни разходи“ означава разходи, свързани с придвижването на транспортни и логистични ресурси до мястото, посочено от държавата членка, третата държава или организацията, поискала помощ, включително разходите за всички услуги, такси, логистични разходи, разходи за товаро-разтоварни операции и други транспортни нужди, свързани с реакцията, разходи за гориво и евентуално настаняване, както и други непреки разходи, като данъци, мита в общия смисъл и разходи за транзит;

(23) „асоциирана държава“ означава трета държава, която е подписала споразумение със Съюза за участие в действия по настоящия регламент при същите условия като държавите членки. Позоваванията на държави членки се тълкуват като включващи асоциираните държави, освен ако не е посочено друго;

(24) „медицински мерки за противодействие“ означава медицински мерки за противодействие по смисъла на член 3, точка 10 от Регламент (ЕС) 2022/2371;

(25) „сериозни трансгранични заплахи за здравето“ означава заплахите, посочени в член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/2371, както и радиологичните и ядрените заплахи.

Глава 2
Цели и финансови разпоредби

Член 4

Цели

1. Общата цел на настоящия регламент е да се засили сътрудничеството между Съюза и държавите членки за предотвратяването, подготовката и реагирането при всякакви природни и причинени от човека бедствия с оглед управление на последствията, както и при сериозни трансгранични заплахи за здравето, които могат да възникнат в рамките на Съюза или извън него, а така също и при ситуации, в които бедствията и заплахите засягат едновременно няколко сектора.

2. Общата цел по параграф 1 се изпълнява посредством следните специфични цели:

   а) засилване на разбирането и предвиждането на рисковете и заплахите от бедствия, включително тези, свързани с изменението на климата и общественото здраве, и проактивна работа за предотвратяване или намаляване на потенциалните им последици; насърчаване на предотвратяването и подготвеността; и засилване на сътрудничеството между органите за гражданска защита, здравните органи и други имащи отношение органи;

   б) улесняване, по-специално чрез Мрежата за знания, на изграждането на способности на равнището на Съюза и на държавите членки, по-специално чрез насърчаване и увеличаване на възприемането и използването на резултатите от научни изследвания и иновации при бедствия и кризи, чрез предоставяне и провеждане на програми за изграждане на способности, като например обучения и учения, партньорски проверки, разполагане на експерти и екипи за гражданска защита на ЕС, които предоставят съвети относно мерки за предотвратяване и подготвеност, и друг експертен опит, както и техническа и финансова помощ в подкрепа на стратегии, планове и инвестиции и на насърчаването на предотвратяването, подготвеността и устойчивостта;

   в) повишаване на подготвеността на равнището на държавите членки и на Съюза, в това число на всички равнища на обществото, за реагиране при бедствия, по-специално i) с подкрепата на ERCC и Центъра, както и на техните комуникационни и информационни структури за координация и ситуационна осведоменост сред органите на държавите членки и съществуващите структури на ЕС за управление на кризи, ii) чрез подпомагане на разработването и поддържането на ефективни системи за ранно предупреждение за откриване и съобщаване на непосредствени заплахи от бедствия, позволяващи своевременно предприемане на действия за предотвратяване или смекчаване на последиците, iii) чрез развиване

и поддържане на способности за реагиране, увеличаване на тяхната оперативна съвместимост и обмисляне на потенциалната им двойна употреба в случай на кризи, iv) чрез насърчаване на включването на съображения, свързани с предотвратяването на риска от бедствия и подготвеността, в политиките и финансовите рамки на национално равнище и на равнището на Съюза с цел да се укрепи дългосрочната устойчивост, v) чрез улесняване на подготвеността и устойчивостта сред всички участници и заинтересовани страни, в това число всички равнища на управление, гражданските и военните органи, гражданското общество, частния сектор, и осигуряване на жизненоважни обществени функции с цел укрепване на общата подготвеност на населението и устойчивостта на обществото;

г) улесняване на бързото и ефикасно реагиране в рамките на Съюза, включително в държавите, посочени в член 9, параграф 1, както и извън Съюза, след искане за помощ в съответствие с член 28;

д) подкрепа за подготвеността и реакцията на държавите членки и на Съюза при междусекторни кризи, по-специално чрез увеличаване на помощта за справяне с интензивността и въздействието на такива кризи, както и чрез подкрепа за реакцията при кризи, инициирана по силата на други инструменти на Съюза за реагиране при кризи или управление на риска, когато е необходимо, включително чрез Центъра, и чрез подкрепа за сътрудничеството и координацията между съответните граждански и военни участници, по-специално чрез подкрепа на установяването на всеобхватни договорености за гражданско-военна подготвеност;

е) увеличаване на усилията на държавите членки и на Съюза за подготвеност и реакция при извънредни здравни ситуации чрез:

i) укрепване на способностите за предотвратяване, подготвеност и бързо реагиране на сериозни трансгранични заплахи за здравето, по-специално чрез подкрепа за политиките и решенията в областта на здравната сигурност, подобряване на събирането на данни, системите за ранно предупреждение и наблюдение, и

ii) увеличаване на предлагането на медицински мерки за противодействие чрез повишаване на тяхната наличност и достъпност, по-специално чрез резервиране на капацитет, обществени поръчки, натрупване на запаси и използване, както и

iii) координационни действия и укрепване на изграждането на способности.

Член 5

Гражданско-военна подготвеност и гражданско-военно сътрудничество в ЕС

Комисията работи съвместно с върховния представител, за да:

а) допринесе за разработването на мерки за подобряване на гражданско-военната подготвеност и координация на реагирането в рамките на Съюза, в консултация с държавите членки;

б) разработи договорености с цел изясняване на ролите и отговорностите и определяне на приоритети за подготовката и реагирането при бедствия и кризи в рамките на Съюза, както и обхващащи целия Съюз сценарии, които да служат като основа за обучението и ученията на равнището на Съюза, най-добри практики, в това число стандартни оперативни процедури, и механизми за ефективно сътрудничество и комуникация при кризисни сценарии.

Член 6

Бюджет

1. Индикативният финансов пакет за изпълнение на регламента за периода 2028—2034 г. е в размер на 10 675 000 000 EUR по текущи цени.

2. Бюджетните задължения за дейности, които надхвърлят една финансова година, могат да се разпределят за няколко години под формата на годишни траншове.

3. В бюджета на Съюза за периода след 2034 г. могат да се вписват бюджетни кредити за покриване на необходимите разходи и за осъществяване на управлението на действията, които не са приключени до 2034 г.

4. Финансовият пакет, посочен в параграф 1 от настоящия член, и сумите на допълнителните ресурси, посочени в член 7, могат да се използват и за техническа и административна помощ за изпълнението на регламента, като например дейности за подготовка, мониторинг, контрол, одит и оценка, корпоративни информационни системи и платформи, информационни и комуникационни дейности, включително институционална комуникация относно политическите приоритети на Съюза, и всяка друга техническа и административна помощ или свързани с персонала разходи, направени от Комисията за управлението по силата на настоящия регламент.

5. В допълнение към член 12, параграф 4 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 бюджетните кредити за поети задължения и бюджетните кредити за плащания, които не са били използвани до края на финансовата година, за която са били вписани в годишния бюджет, автоматично се пренасят и могат да бъдат съответно поети като задължения и платени до 31 декември на следващата година. Пренесените бюджетни кредити се използват единствено за действия за реагиране. Пренесените бюджетни кредити са първите бюджетни кредити, които се използват през следващата финансова година.

Член 7

Допълнителни ресурси

6. Държавите членки, институциите, органите и агенциите на Съюза, трети държави, международни организации, международни финансови институции или други трети страни могат да правят допълнителни финансови или нефинансови вноски по настоящия регламент. Допълнителните финансови вноски представляват външни целеви приходи по смисъла на член 21,

параграф 2, букви а), г) или д) или член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

7. Ресурсите, отпуснати на държавите членки в режим на споделено управление, могат по тяхно искане да бъдат предоставени по настоящия регламент. Комисията изпълнява тези ресурси пряко или непряко в съответствие с член 62, параграф 1, буква а) или в) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. Те са в допълнение към сумата, посочена в член 6, параграф 1 от настоящия регламент. Тези ресурси се използват в полза на съответната държава членка. Когато Комисията не е поела правно задължение при пряко или непряко управление за допълнителни суми, предоставени по този начин по настоящия регламент, съответните суми, за които не са поети задължения, могат по искане на съответната държава членка да бъдат прехвърлени обратно към една или повече съответни програми източници или към техните приемници.

Член 8

Алтернативно, комбинирано и кумулативно финансиране

1. Настоящият регламент се изпълнява в полезно взаимодействие с други програми на Съюза. За действие, за което е предоставено финансиране от Съюза от друга програма, може да бъде предоставено и финансиране по настоящия регламент. За съответната вноска се прилагат правилата на съответната програма на Съюза, или за всички вноски може да се прилага единен набор от правила и може да бъде сключено единно правно задължение. Ако всички вноски на Съюза се предоставят въз основа на допустимите разходи, кумулативната подкрепа от бюджета на Съюза не надвишава общите допустими разходи за действието и може да бъде изчислена пропорционално в съответствие с документите, в които се определят условията за предоставяне на подкрепа.

2. Процедурите за възлагане, предоставяне или присъждане по настоящия регламент могат да се провеждат съвместно при пряко или непряко управление с държавите членки, институциите, органите и агенциите на Съюза, трети държави, международни организации, международни финансови институции или други трети страни („партньори в съвместната процедура за възлагане, предоставяне или присъждане“), при условие че се гарантира защитата на финансовите интереси на Съюза. Тези процедури са предмет на единен набор от правила и водят до сключването на единни правни задължения. За тази цел партньорите в съвместната процедура за възлагане, предоставяне или присъждане могат да предоставят ресурси за програмата в съответствие с член 7 от настоящия регламент, или на партньорите може да бъде възложено изпълнението на процедурата за възлагане, предоставяне или присъждане, когато това е приложимо в съответствие с член 62, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. При съвместни процедури за възлагане, предоставяне или присъждане представители на партньорите в съответната процедура може също да бъдат членове на комисията за оценка по член 153, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

Член 9

Асоциирани трети държави

1. Може да се предостави възможност за асоцииране по настоящия регламент на следните трети държави чрез пълно или частично асоцииране в съответствие с целите, определени в член 4, и съгласно съответните международни споразумения или решенията, приети в рамките на тези споразумения и приложими за:

   а) членове на Европейската асоциация за свободна търговия, които са членове на Европейското икономическо пространство, както и европейски микродържави;

   б) присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални кандидати;

   в) държави, включени в обхвата на европейската политика за съседство;

   г) други трети държави.

2. Споразуменията за асоцииране за участие по настоящия регламент:

   а) гарантират справедлив баланс по отношение на вноските и ползите на третата държава, асоциирана съгласно регламент;

   б) определят условията за участие по настоящия регламент, включително изчисляването на финансовите вноски, състоящи се от оперативна вноска и такса за участие, и общи административни разходи;

   в) не предоставят правомощия за вземане на решения по настоящия регламент;

   г) гарантират правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси;

   д) когато е приложимо, гарантират защитата на интересите на Съюза в областта на сигурността и обществения ред.

За целите на буква г) третата държава предоставя необходимите права и достъп, изисквани съгласно регламенти (ЕС, Евратом) 2024/2509 и (ЕС, Евратом) № 883/2013, и гарантира, че решенията за изпълнение, с които се налага парично задължение въз основа на член 299 от Договора, както и решенията и определенията на Съда на Европейския съюз, подлежат на изпълнение.

Член 10

Изпълнение и форми на финансиране от Съюза

1. Настоящият регламент се изпълнява в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 при пряко управление или при непряко управление със субектите, посочени в член 62, параграф 1, буква в) от същия регламент.

2. Финансирането от Съюза може да се предоставя под всякаква форма в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, по-специално безвъзмездни средства, награди, поръчки и нефинансови дарения.

3. Комисията може да предоставя пряко безвъзмездни средства на държавите членки без покана за представяне на предложения за действия по специфичните цели, посочени в член 4, параграф 2, в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

4. Безвъзмездни средства за специфична цел, посочена в член 4, параграф 2, могат да се използват в съчетание с финансиране от Европейската инвестиционна банка, от банки в Съюза или в асоциирани държави, или от други финансови институции в областта на развитието или публични финансови институции, както и в комбинация с финансиране от частни финансови институции и инвеститори от публичния или частния сектор, включително чрез партньорства в рамките на публичния сектор или публично-частни партньорства.

5. Когато финансирането от Съюза се предоставя под формата на безвъзмездни средства, то се предоставя като финансиране, което не е свързано с разходите, или, когато е необходимо, опростени варианти за разходите в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. Финансирането може да бъде предоставено под формата на възстановяване на действително направените допустими разходи само когато целите на дадено действие не могат да бъдат постигнати по друг начин.

6. За целите на член 153, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 комисията за оценка може да бъде съставена частично или изцяло от независими външни експерти.

Член 11

Допустимост

1. Критериите за допустимост се определят, за да се подпомогне постигането на целите, определени в член 4, параграф 2, в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 и се прилагат за всички процедури за възлагане, предоставяне или присъждане по настоящия регламент.

2. При процедури за възлагане, предоставяне или присъждане при пряко и непряко управление един или повече от следните правни субекти може да отговаря на условията за получаване на финансиране от Съюза:

   а) субекти, установени в държава членка;

   б) субекти, установени в асоциирана трета държава;

   в) международни организации;

   г) други субекти, установени в неасоциирани трети държави, когато финансирането на тези субекти е от съществено значение за изпълнението на действието и допринася за постигането на целите, определени в член 4, параграф 2.

3. В допълнение към член 168, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 асоциираните трети държави, посочени в член 9, параграф 1 от настоящия регламент, когато е подходящо, могат да участват във всички механизми за възлагане на поръчки, посочени в член 168, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, и да се възползват от тях. Неасоциирани трети държави могат да участват в процедурите за възлагане на поръчки, посочени в член 168, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, ако това е необходимо за постигането на целите, определени в член 4, параграф 2, и при условие че всички участващи държави са съгласни.

4. Процедурите за възлагане, предоставяне или присъждане, засягащи сигурността или обществения ред, по-специално по отношение на стратегическите активи и

интересите на Съюза или на неговите държави членки, се ограничават в съответствие с член 136 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

5. При процедури за възлагане, предоставяне или присъждане за безвъзмездни средства действията не са допустими за финансиране, когато тези действия или части от тях вече са изцяло финансирани от други публични или частни източници, с изключение на вноските от Съюза в контекста на действията с полезно взаимодействие, посочени в член 8.

6. В работната програма, посочена в член 110 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, или документите, свързани с процедурата за възлагане, предоставяне или присъждане, могат допълнително да се уточнят критериите за допустимост, посочени в настоящия регламент, или да се определят допълнителни критерии за допустимост за специфични действия.

Член 12

Работна програма

Регламентът се изпълнява чрез работните програми, посочени в член 110 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

ДЯЛ II
ГРАЖДАНСКА ЗАЩИТА

Глава 1
Оценка на риска и планиране на управлението на риска

Член 13

Цели на Съюза за устойчивост при бедствия

Комисията, в сътрудничество с държавите членки, доразвива целите на Съюза за устойчивост при бедствия в областта на гражданската защита и приема препоръки за определянето им като обща основа в подкрепа на действията за предотвратяване и подготвеност. Тези цели се основават на текущи и прогнозни сценарии, включително космически данни от „Коперник“, и на такива, свързани с въздействието на изменението на климата върху риска от бедствия, данни за минали събития и междусекторен анализ на въздействието, като се отделя специално внимание на уязвимите групи. При определянето на целите на Съюза за устойчивост при бедствия Комисията взема предвид повтарящите се бедствия, които засягат държавите членки, и предлага държавите членки да предприемат специфични мерки, включително мерки, които да бъдат приложени с използване на средства на Съюза, за да се засили устойчивостта по отношение на такива бедствия.

Член 14

Национална оценка на риска и планиране на управлението на риска на национално равнище

С цел да се насърчи ефективен и съгласуван подход към предотвратяването и подготвеността в рамките на Механизма на Съюза, държавите членки:

а) доразвиват оценките на риска от бедствия на национално или на съответното поднационално равнище и осигуряват координация и съгласуваност с други съответни процеси за оценка на риска, както и публичен достъп до нечувствителните резултати в тях, за да се подпомогне осведомеността на населението за рисковете и подготвеността му за тях;

б) доразвиват оценката на способността за управление на риска от бедствия на национално или на съответното поднационално равнище;

в) доразвиват и прецизират планирането на управлението на риска от бедствия на национално или на съответното поднационално равнище, включително по отношение на трансграничното сътрудничество и рисковете с потенциал за презранични последици, като вземат предвид целите на Съюза за устойчивост при бедствия и осигуряват координация и съгласуваност с други съответни процеси на планиране;

г) в съответствие с международните ангажименти подобряват събирането и разпространението на данни за загубите от бедствия на национално или на съответното поднационално равнище, включително чрез по-добро използване на космически данни.

Член 15

Споделяне на национална информация за управление на риска

С цел да се насърчи развитието на споделено разбиране за рисковете и заплахите от бедствия на равнището на Съюза, да се определят общите нужди при изграждането на способности за управление на риска от бедствия, да се подпомогне изпълнението на целите на Съюза за устойчивост при бедствия и да се улесни обменът на добри практики, държавите членки, без да се засягат националните правила и процедури, предоставят на Комисията обобщена информация в съответствие с насоките, посочени в член 16, параграф 2, до 31 декември 2028 г. и най-малко веднъж на всеки 5 години след това относно:

а) оценки на риска на национално или на съответното поднационално равнище, включително оценка на рисковете или бедствията с потенциал да доведат до презранични последици;

б) оценка на способностите за управление на риска от бедствия и на способностите за реагиране на национално или на съответното поднационално равнище;

в) дейности в подкрепа на постигането на целите на Съюза за устойчивост при бедствия;

г) нуждите от инвестиции за управлението на риска от бедствия, за които е необходима подкрепа по линия на съответните инструменти на Съюза или които биха могли да се възползват от такава подкрепа.

Член 16

Действия на равнището на Съюза за оценка на риска и планиране на управлението на риска

1. С цел да се подобри разбирането за рисковете от бедствия, пред които е изправен Съюзът, и да се осигури информация за координираната

подготвеност, и въз основа на обобщената информация, посочена в член 16, и като взема предвид всички други налични междусекторни данни, включително космически данни, относно установяването на рискове, включително на равнището на Съюза, както и работата на Мрежата за знания, Комисията:

а) изготвя поне веднъж на всеки 5 години доклад, в който се прави междусекторен преглед на рисковете от природни и причинени от човека бедствия, пред които е изправен Съюзът, както и на постигнатия напредък в прилагането на член 14 и изпълнението целите на Съюза за устойчивост при бедствия, посочени в член 13;

б) изготвя и редовно извършва прегледи на сценарии за бедствия на равнището на Съюза с цел предотвратяване, подготвеност и реагиране;

в) изготвя поне веднъж на всеки 5 години доклад относно способностите за реагиране и съответния капацитет на равнището на Съюза, както и относно оставащите пропуски по отношение на способностите за реагиране на национално или на съответното поднационално равнище, както е посочено в член 15, буква б), като същевременно взема предвид съответните цели по отношение на способностите и целите за изпълнението. В доклада се прави и преглед на промените във връзка с бюджета и разходите във връзка със способностите за реагиране, както и оценка на необходимостта от по-нататъшно развиване на тези способности.

2. Съвместно с държавите членки Комисията разработва и актуализира насоки относно предоставянето на обобщената информация, посочена в член 15.

3. Комисията може да поиска от държавите членки да предоставят допълнителна информация за конкретните мерки за предотвратяване и подготвеност, свързани с рисковете, водещи до редовно възникващи или имащи особено голямо въздействия бедствия, и, ако е уместно:

а) да предложи разполагане на експерти, които да дадат насоки за мерки за предотвратяване и подготвеност; или

б) да отправи препоръки за укрепване на равнището на предотвратяване и подготвеност в съответната държава членка. Комисията и държавата членка се информират взаимно за мерките, взети вследствие на тези препоръки.

Глава 2
Изграждане на способности и подготвеност

Член 17

Инструменти за изграждане на способности

Комисията подпомага държавите членки да увеличат способностите си за справяне с рисковете, като им предоставя достъп до инструменти като програми за обучение и учения, техническа и финансова помощ, партньорски проверки, разполагане на експерти и екипи за гражданска защита на ЕС, които предоставят съвети относно мерките за предотвратяване и подготвеност, и други видове експертен опит, обучение и споделяне на знания, както и като предоставя подкрепа за внедряването на резултатите от научните изследвания и иновациите при управлението на риска от бедствия.

Член 18

Мрежа на Съюза за знания в областта на гражданската защита

1. Мрежата за знания обобщава, обработва и разпространява знания и информация от значение за Механизма на Съюза и за подкрепянето на съвместни инициативи на участници в областта на гражданската защита и управлението на риска от бедствия в рамките на Съюза, в това число организации на гражданското общество, местни и регионални органи, частния сектор и научноизследователската общност, и се основава на подход, отчитащ множество опасности.

2. Чрез Мрежата за знания Комисията надлежно взема предвид наличния експертен опит в държавите членки, в това число на всички равнища на управление, на равнището на Съюза, на равнището на международни организации и образувания, на равнището на трети държави и на равнището на организациите, действащи на място.

3. Комисията и държавите членки насърчават балансирано по отношение на половете и приобщаващо участие в създаването и функционирането на Мрежата.

4. Чрез Мрежата за знания Комисията подкрепя съгласуваността на процесите на планиране и вземане на решения, като улеснява непрекъснатия обмен на знания и информация, обхващащи всички области на дейност по линия на Механизма на Съюза.

5. Чрез Мрежата за знания Комисията подпомага държавите членки в повишаването на осведомеността на населението относно риска от бедствия.

6. Чрез Мрежата Комисията по-специално:

   а) укрепва колективните способности за предотвратяване, подготовка и ефективно реагиране при бедствия и за подкрепа на споделянето на знания и обучението, както и за насърчаване на инвестициите в управлението на риска от бедствия. Това включва:

      i) изготвяне и управление на програми за финансова помощ с цел подобряване на управлението на риска и споделянето на знания и насърчаване на разработването на инвестиции и планове за предотвратяване и подготвеност;

      ii) изготвяне и управление на програма за обучения и учения и на програма за обмен на експерти за персонала в областта на гражданската защита и управлението на бедствия и кризи по въпросите на предотвратяването, подготвеността и реагирането. Програмите се съсредоточават върху и насърчават обмена на най-добри практики в областта на гражданската защита и управлението на бедствия и кризи и включват съвместни курсове. Обменът на експертен опит в областта на управлението на бедствия и кризи включва обмен на специалисти и опитни доброволци. Програмите за обучения и програмите за обмен на експерти имат за цел да се засилят сътрудничеството и координацията между държавите членки и Комисията в областта на гражданската защита, управлението на бедствия и кризи, да се увеличат координацията, съвместимостта и взаимното допълване между способностите,

посочени в членове 20 и 21, както и да се повиши компетентността на експертите, посочени в член 33;

iii) изготвяне и управление на програми за предоставяне и обмен на експертен опит;

б) засилва разпространението и внедряването на резултатите от научните изследвания и иновациите във всички фази на гражданската защита и управлението на риска от бедствия, както и стимулирането на взаимодействието между резултатите от научните изследвания и иновациите, частния сектор и органите на държавите членки;

в) събира и управлява поуките, извлечени от действията в областта на гражданската защита, проведени в рамките на Механизма на Съюза, включително аспектите на цялостния цикъл на управление при бедствия, с цел да се осигури широка основа за процеси на извличане на поуки и развитие на знанията. Това включва:

i) наблюдение, анализ и оценка на всички действия в областта на гражданската защита в рамките на Механизма на Съюза;

ii) насърчаване на прилагането на извлечените поуки в практиката, за да се осигури основана на опита база за разработването на дейности в рамките на цикъла на управление на бедствия; както и

iii) разработване на методи и инструменти за събиране, анализ, популяризиране и прилагане на извлечените поуки.

Това действие включва, когато е уместно, поуки, извлечени от операции извън територията на Съюза, относно използването на връзките и полезните взаимодействия между помощта, предоставена в рамките на Механизма на Съюза, и хуманитарната помощ;

г) поддържа онлайн платформа, обслужваща Мрежата за знания, с цел подпомагане и улесняване на изпълнението на различните задачи, посочени в букви а), б) и в).

7. При изпълнението на задачите, предвидени в параграф 1, Комисията обръща специално внимание на нуждите и интересите на държавите членки, които са изправени пред рискове от бедствия от сходно естество, както и на необходимостта от засилване на защитата на биологичното разнообразие и на културното наследство.

8. Комисията засилва сътрудничеството в областта на изграждането на способности, внедряването на резултатите от научни изследвания и иновации и насърчава обмена на знания и опит между Мрежата и международните организации и трети държави, по-специално с цел да допринесе за изпълнението на международните ангажименти, особено на тези по Рамката за намаляване на риска от бедствия от Сендай 2015—2030 г.

9. Мрежата също така насърчава оперативното внедряване на финансирани от Съюза иновативни решения и подкрепя държавите членки при идентифицирането и прилагането на авангардни технологии и подходи, включително чрез обществени поръчки за иновации и публично-частни партньорства.

10. Организацията на Мрежата на Съюза за знания в областта на гражданската защита се определя в акт за изпълнение, приет в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2.

Член 19

Действия в областта на общата подготвеност

1. Държавите членки развиват на доброволен принцип способности за реагиране в съответствие с членове 20 и 21.

2. Комисията подпомага държавите членки в повишаването на осведомеността на населението относно риска от бедствия.

3. По искане на държава членка Комисията може да подкрепя и координира разпределението на способности за реагиране и екипи за намеса в режим на готовност, включително за обучение, учения, обмен на знания и подобряване на оперативната съвместимост на способностите и екипите за намеса.

4. При спазване на съответните предпазни мерки за сигурност държавите членки могат да предоставят информация за съответните военни способности за реагиране, които биха могли да се използват като част от помощта по линия на Механизма на Съюза, например транспорт и логистична подкрепа или медицинско обезпечаване.

5. Държавите членки предоставят на Комисията съответната информация относно експертите, модулите и другите способности за реагиране, които предоставят като помощ по линия на Механизма на Съюза, като при необходимост актуализират тази информация.

6. Държавите членки предприемат необходимите действия в областта на подготвеността, за да улеснят оказването на подкрепа от приемащата държава.

7. Комисията връчва медали като признание и израз на благодарност за дългосрочна всеотдайност и изключителен принос към Механизма на Съюза. Медалите се връчват в съответствие с актовете за изпълнение, приети в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2.

8. Без да се засяга член 9, Комисията може да координира политическите приоритети, както и, когато е необходимо, да координира оперативни дейности с националните органи на трета държава, определена като стратегическа партньорска държава, която има съгласувани цели в областта на гражданската защита или с която Съюзът е сключил споразумение за сигурност и отбрана.

Член 20

Европейски резерв за гражданска защита

1. Европейският резерв за гражданска защита (ECPP) представлява обединяване на доброволно заделени от държавите членки способности за реагиране и включва модули, други способности за реагиране, категории експерти и екипи за техническа помощ и подкрепа (TAST). Комисията определя правила за идентифицирането на експерти от държавите членки, модули и други способности за реагиране, както и оперативни изисквания за функционирането и оперативната съвместимост на модулите и разполагането им, в акт за

изпълнение, приет в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2.

2. Помощта, предоставяна от дадена държава членка чрез ЕСРР, допълва наличните способности в поискалата помощ държава членка, без да се засяга това, че държавите членки носят основната отговорност за предотвратяването и реагирането при бедствия на своята територия.

3. Въз основа на установените рискове и на всяко съществуващо изготвяне на сценарии, посочено в член 16, параграф 1, буква б), Комисията определя посредством актове за изпълнение видовете и броя на ключовите способности за реагиране, необходими за ЕСРР (наричани по-нататък „цели за способностите за реагиране“). Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2.

4. В сътрудничество с държавите членки Комисията следи напредъка към постигане на целите за способностите за реагиране, определени в посочените в параграф 3 актове за изпълнение, и установява потенциално значими пропуски в способностите за реагиране на ЕСРР. Когато такива пропуски бъдат установени, Комисията проучва дали необходимите способности са налични за държавите членки извън ЕСРР. Комисията насърчава държавите членки да отстраняват значимите пропуски в способностите за реагиране в рамките на ЕСРР в съответствие с доклада, посочен в член 17, параграф 1, буква в).

5. С акт за изпълнение, приет в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2, Комисията установява и управлява процес за сертифициране и регистриране на способностите за реагиране, които държавите членки предоставят на ЕСРР, и определя изискванията за качество и оперативна съвместимост на способностите за реагиране.

6. Държавите членки определят, заделят и регистрират на доброволен принцип способностите за реагиране, които предоставят на ЕСРР, включително съответните военни способности, които биха могли да се използват като част от помощта. Регистрацията на многонационални модули, предоставени от две или повече държави членки, се извършва съвместно от всички съответни държави членки.

7. Способностите за реагиране, които държавите членки предоставят на ЕСРР, остават по всяко време на разположение за национални цели.

8. Способностите за реагиране, които държавите членки предоставят на ЕСРР, са на разположение за операции за реагиране по линия на Механизма на Съюза след отправено искане за помощ чрез ERCC. Окончателното решение за разполагането им се взема от държавите членки, регистрирали съответната способност за реагиране. Когато поради извънредни ситуации в страната, непреодолима сила или, по изключение, поради сериозни причини държава членка не може да предостави способностите за реагиране в случай на конкретно бедствие, тази държава членка уведомява Комисията във възможно най-кратък срок, като се позовава на настоящия член.

9. В случай на разполагане способностите за реагиране на държавите членки остават под тяхно командване и контрол и може да бъдат оттеглени след консултации с Комисията, когато поради извънредни ситуации в страната, непреодолима сила или, по изключение, поради сериозни причини дадена държава членка не може да поддържа на разположение тези способности за

реагиране. Координирането на различните способности за реагиране се улеснява по целесъобразност от Комисията чрез ERCC в съответствие с член 25.

Член 21

rescEU

1. rescEU предоставя помощ в допълнение към общите съществуващи способности за реагиране на национално равнище и към способностите, заделени от държавите членки на ECPP, или задоволява оперативните нужди, за да се гарантира ефективно и бързо реагиране при искания за помощ, отправени в съответствие с член 28.

2. Комисията определя посредством актове за изпълнение способностите за реагиране, от които трябва да се състои rescEU, въз основа, наред с другото, на оценките на риска на равнището на Съюза в съответствие с член 16, параграф 1, като взема предвид установените и нововъзникващите рискове и цялостните способности и пропуски на равнището на Съюза. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2.

3. Способностите на rescEU се придобиват, наемат, получават по договор за лизинг или чрез друг вид договаряне, или се даряват на държавите членки.

4. Способностите на rescEU, определени посредством актове за изпълнение, приети в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2, може да се наемат, да се получават по договор за лизинг или чрез друг вид договаряне от Комисията до степента, необходима за отстраняване на пропуските в областта на транспорта и логистиката.

5. В надлежно обосновани спешни случаи Комисията може да придобива, наема, получава по договор за лизинг или чрез друг вид договаряне способностите, определени посредством актове за изпълнение, приети в съответствие с процедурата по спешност, посочена в член 35, параграф 2. С тези актове за изпълнение:

   а) се определят необходимият вид и количеството на материалните средства и необходимите позволяващи подкрепа услуги, които вече са определени като способности на rescEU; и/или

   б) се определят допълнителни материални средства и необходими позволяващи подкрепа услуги като способности на rescEU и необходимият вид и количество на тези способности.

6. Способностите на rescEU се намират в държавите членки или в Комисията. Комисията и държавите членки осигуряват по целесъобразност подходящо географско разпределение на способностите на rescEU.

7. Като се консултира с държавите членки, Комисията определя посредством актове за изпълнение изискванията за качеството на способностите за реагиране, които са част от rescEU. Изискванията за качество се основават на установените международни стандарти, когато такива стандарти вече съществуват. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2.

8. Способностите на rescEU могат да се използват за национални цели, в това число способностите с двойна употреба, само когато не се използват или не са необходими за реагиране.

9. Способностите на rescEU се използват, включително за разполагане, национално използване, предоставяне под наем или дарения, в това число за управление на стратегическите резерви на rescEU, в съответствие с актове за изпълнение, приети в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2.

10. Способностите на rescEU са на разположение за реагиране след отправено искане за помощ чрез ERCC в съответствие с член 28. Решението относно разполагането и демобилизацията им, както и всяко решение в случай на несъвместими искания, се взема от Комисията чрез ERCC в тясна координация с поискалата помощ държава членка и с държавата членка, в която са базирани способностите за реагиране.

11. Когато способностите на rescEU се състоят от оборудване или консумативи, Комисията, чрез ERCC, може да реши да дари или да даде под наем предложените способности на rescEU.

12. Държавата членка, на чиято територия се разполагат способностите на rescEU, отговаря за ръководството на операциите за реагиране. В случай на разполагане извън Съюза държавите членки, в които са базирани способностите на rescEU, отговарят за пълното интегриране на способностите на rescEU в цялостното реагиране.

13. В случай на разполагане Комисията чрез ERCC се споразумява с поискалата помощ държава членка относно оперативното използване на способностите на rescEU. Поискалата помощ държава членка улеснява оперативната координация на собствените си способности и на дейностите по линия на rescEU по време на операциите.

14. Координирането на различните способности за реагиране се улеснява по целесъобразност от Комисията чрез ERCC.

15. Държавите членки се информират за оперативния статус на способностите на rescEU чрез CECIS.

16. В зависимост от оперативните нужди в държавите членки, способностите на rescEU могат да бъдат разполагани за реагиране при бедствия и кризи извън Съюза, които оказват значително въздействие върху Съюза или върху държавите членки, или са от международно значение.

17. Когато способностите на rescEU се разполагат в трети държави, в специфични случаи държавите членки могат да откажат да изпратят собствен персонал в съответствие с актовете за изпълнение, приети в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2.

Член 22

Преходни разпоредби по отношение на rescEU

1. До 2034 г. може да се предоставя финансова помощ от Съюза за покриване на 75 % от разходите, необходими за осигуряване на бърз достъп до националните

способности, отговарящи на способностите, определени съгласно член 21, параграф 2.

2. Способностите, посочени в параграф 1, се определят като способности на rescEU до края на посочената в него дата.

3. Чрез дерогация от член 21 решението за разполагане на посочените в параграф 1 способности се взема от държавата членка, която ги е предоставила като способности на rescEU. В случай че поради извънредни ситуации в страната, непреодолима сила или, по изключение, сериозни причини, държава членка не може да предостави тези способности за конкретно бедствие, тази държава членка уведомява Комисията в най-кратък срок, като се позовава на настоящия член.

Член 23

Предвиждане и ранно предупреждение

1. В сътрудничество с държавите членки Комисията предприема следните действия за подобряване на способностите за предвиждане и ранно предупреждение, като използва космическия капацитет на Съюза, осигурен от „Коперник“, „Галилео“ и, където е необходимо, други космически услуги:

   а) допълнително усъвършенства трансгранични системи за откриване и ранно предупреждение от интерес за Съюза с цел смекчаване на непосредственото въздействие на бедствията;

   б) интегрира и подобрява съществуващите трансгранични системи за откриване и ранно предупреждаване въз основа на подход, обхващащ множество опасности, с цел свеждането до минимум на времето за реагиране;

   в) поддържа и допълнително развива способностите за ситуационната осведоменост и за анализ;

   г) наблюдава бедствия и, когато е подходящо, извършва оценки на въздействието на изменението на климата, като предоставя съвети, основани на научни знания;

   д) превръща научните данни в информация, позволяваща предприемането на оперативни действия;

   е) създава, поддържа и усъвършенства европейски научни партньорства, насочени към всички опасности, като по този начин насърчава взаимовръзката между националните системи за ранно предупреждение и оповестяване и потенциално свързва тези системи с ERCC и със съответните информационни системи;

   ж) подкрепя усилията на държавите членки и международни организации с мандат в областта, като предоставя научни познания, иновативни технологии и експертен опит за развиването на техните системи за ранно предупреждение, включително чрез Мрежата за знания.

2. Съществуващите инициативи, програми, инструменти и услуги, като например услугите на „Коперник“, се обединяват в научно-техническо съоръжение, което да допринесе с научен и технически опит за оперативната подготвеност, анализа и ситуационната осведоменост на Центъра, ERCC и държавите членки,

с цел предвиждане, подготовка и реагиране при бедствия и кризи, като се следва ориентиран към услугите, обхващащ всички опасности и междусекторен подход.

3. Когато услуги за управление на извънредни ситуации се предоставят от „Галилео“ и EGNOS, „Коперник“, IRIS2 и GOVSATCOM или системата за осведоменост за ситуацията в космоса, всяка държава членка може да реши да използва тези услуги.

Член 24

Системи за предупреждение на населението

1. Комисията си сътрудничи с държавите членки в подкрепа на интегрирането на спътниковата система на „Галилео“ за предупреждение при извънредни ситуации в националните системи за предупреждение на населението.

2. Комисията подпомага държавите членки в повишаването на подготвеността и осведомеността на населението относно текущите предупреждения в целия Съюз.

3. В случай на презграничено бедствие Центърът и ERCC могат да улеснят обмена на информация между засегнатите държави относно използването на спътниковата система на „Галилео“ за предупреждение при извънредни ситуации. По искане от страна на дадена държава членка Центърът и ERCC могат да разпространяват от името на тази държава членка съобщения за предупреждаване на населението чрез сателитната система на „Галилео“ за предупреждение при извънредни ситуации в рамките на тази държава членка.

4. Комисията установява процедури за използването на сателитната система на „Галилео“ за предупреждение при извънредни ситуации за подпомагане на трети държави, които поискат такава услуга.

5. При съобщенията за предупреждаване на населението, посочени в параграф 3, могат да се вземат предвид услугите на Съюза за осведоменост за ситуацията в космоса, по-специално услугите за космическо наблюдение и проследяване.

Член 25

Координационен център за реагиране при извънредни ситуации

1. Координационният център за реагиране при извънредни ситуации (ERCC) подобрява общата ситуационна осведоменост за рисковете, попадащи в обхвата на настоящия регламент, както и денонощния (24/7) оперативен капацитет, и обслужва държавите членки и Комисията за постигане на целите на настоящия регламент.

2. ERCC работи в тясно сътрудничество с националните органи за гражданска защита и съответните институции и органи на Съюза.

3. ERCC по-специално координира, наблюдава и подкрепя в реално време реагирането на равнището на Съюза.

4. ERCC разполага с достъп до оперативни и аналитични способности, способности за мониторинг и за управление на информацията, и комуникационни способности, и е оборудван да получава и обработва

класифицирана информация на ЕС, за да се отговори на широк кръг от бедствия в рамките на Съюза и извън него.

5. Държавите членки определят точките за контакт за функционирането на ERCC и уведомяват Комисията за това. Взаимодействието на ERCC с точките за контакт на държавите членки се определя посредством акт за изпълнение, приет в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2.

Член 26

Център за координация при кризи

1. Без да се засяга член 25, се създава Център за координация при кризи (наричан по-нататък „Центърът“). Центърът използва структурата и способностите на ERCC, в това число неговите аналитични и научни способности, ситуационна осведоменост и денонощен (24/7) оперативен капацитет при междусекторни кризи.

2. По отношение на своите роли и компетентности Центърът си сътрудничи тясно с центъра за реагиране при кризи на ЕСВД във външното измерение на междусекторните кризи.

3. Центърът предвижда и наблюдава рисковете, свързани с междусекторни кризи, в това число изготвя редовни брифинги за оперативните перспективи относно междусекторните рискове, обхващащи всички опасности.

4. Центърът осигурява координация със съответните национални органи, определени съгласно параграф 5, със службите на Комисията, с институциите и органите на Съюза и предоставя подкрепа в ситуациите, посочени в член 29, параграф 1.

5. Държавите членки определят точките за контакт за функционирането на Центъра и уведомяват Комисията за това.

Глава 3
Реагиране

Член 27

Уведомяване за бедствия

1. В случай на бедствие на територията на Съюза или на непосредствена заплаха от бедствие, което води или може да доведе до презгранични последици, държавата членка, в която е възникнало или има вероятност да възникне бедствието, незабавно уведомява държавите членки, които потенциално могат да бъдат засегнати, и Комисията. Уведомяване на Комисията не се изисква, когато задължението за уведомяване вече е изпълнено по силата на друго законодателство на Съюза, на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия или по силата на съществуващи международни споразумения.

2. В случай на бедствие на територията на Съюза или на непосредствена заплаха от бедствие, при което е вероятно една или повече държави членки да поискат помощ, държавата членка, в която е възникнало или има вероятност да

възникне бедствието, уведомява незабавно Комисията, че може да се очаква евентуално искане за помощ чрез ERCC, за да може Комисията да уведоми по целесъобразност другите държави членки и да задейства компетентните си служби.

3. Когато е целесъобразно, уведомяването по параграфи 1 и 2 се извършва чрез CECIS. Комисията определя компонентите на CECIS, както и организацията на обмена на информация чрез CECIS посредством акт за изпълнение, приет в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2.

4. Центърът осигурява подходяща рамка за получаване на уведомления за кризи, получени от Комисията чрез други инструменти на Съюза.

Член 28

Искане за помощ

1. Когато възникне бедствие или непосредствена заплаха от бедствие, засегнатата държава членка или трета държава може да поиска помощ чрез ERCC. Искането трябва да бъде възможно най-конкретно. То може да включва по-специално искане за модули, екипи за намеса, материали и оборудване за предоставяне на помощ при бедствия, логистични ресурси, транспортни ресурси и всякакви други ресурси. Комисията определя оперативните процедури за реагиране при бедствия посредством акт за изпълнение, приет в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2.

2. При изключителни обстоятелства и когато липсва искане за помощ от трета държава, засегната от бедствие, държава членка може, по хуманитарни съображения, да поиска задействането на Механизма на Съюза. Прилагането на Механизма на Съюза се извършва в съответствие с приложимите разпоредби на международното право (включително съгласието (изрично или мълчаливо) на засегнатата държава). Цялостното реагиране се осъществява в координация с ООН и нейните агенции и включва ефективно приемане на предложената помощ и предоставяне на помощ.

3. Когато засегнатата държава е трета държава, помощта може да бъде поискана и от ООН и агенциите на ООН, или от компетентна международна организация, от името на засегнатата държава и с нейно съгласие. Комисията определя съответните международни организации посредством акт за изпълнение, приет в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2.

4. Действието на искането за помощ се прекратява след изтичане на максимален срок от 90 дни, освен ако на ERCC бъдат представени нови елементи, обосноваващи необходимостта от продължаване на помощта или от допълнителна помощ.

5. Съществуващите аналитични и научни способности, включително предоставяните от ERCC, необходими за реагиране, се обединяват в Механизма за научно-технически консултации (STAF). Засегната държава може да поиска от ERCC да задейства STAF, включително услугите, предоставяни от космическия капацитет на ЕС, и да получи достъп до данни, получени от космоса.

6. След получаване на искане за помощ Комисията, чрез ERCC, по целесъобразност и без забавяне:

а) препраща искането до точките за контакт на държавите членки;

б) събира и анализира информация относно ситуацията с цел генериране на обща осведоменост за ситуацията и за реагирането спрямо ситуацията, и разпространява тази информация непосредствено сред държавите членки;

в) способства за координирането и предоставянето на помощ, ако е необходимо, чрез присъствието на място на експерт или екип за гражданска защита на ЕС, както и чрез други необходими подпомагащи и допълващи действия;

г) предоставя съвети относно вида помощ, необходима за смекчаване на последиците от бедствието;

д) в консултации със засегнатата държава членка или трета държава изготвя препоръки за предоставянето на помощ чрез Механизма на Съюза, както и приканва държавите членки да разположат способности и улеснява координацията на необходимата помощ. Когато поискалата помощ държава е държава членка, тя предприема подходящи действия, за да улесни подкрепата от приемащата държава във връзка с постъпващата помощ в съответствие с препоръката относно подкрепата от приемащата държава.

7. Когато засегнатата държава е трета държава, Комисията:

а) поддържа контакт със засегнатата държава относно техническите подробности, например уточняването на необходимата помощ, приемането на предложената помощ и практическите условия за приемане и разпределение на помощта на място;

б) поддържа контакт със или оказва съдействие на ООН и нейните агенции, и си сътрудничи с други съответни участници, които подпомагат операциите за оказване на помощ като цяло, с цел максимално увеличаване на полезните взаимодействия, търсене на взаимно допълване и избягване на дублирането и пропуските;

в) поддържа контакт с всички съответни участници, по-специално в заключителната фаза на оказването на помощ, за улесняване на плавното предаване.

8. Всяка държава членка, към която е отправено искане за помощ по линия на Механизма на Съюза, своевременно преценява дали е в състояние да окаже исканата помощ и уведомява ERCC посредством CECIS за решението си да предостави помощ, като посочва обхвата и условията на помощта. ERCC постоянно информира държавите членки.

9. Операциите извън Съюза съгласно настоящия член могат да се провеждат или като самостоятелни операции за оказване на помощ, или като подпомагане на операция, ръководена от международна организация. Координацията на Съюза се интегрира изцяло в общата координация, осигурена от ООН и нейните агенции, като се спазва тяхната ръководна роля. В случай на причинени от човека бедствия или сложни извънредни ситуации Комисията гарантира съгласуваност с Европейския консенсус относно хуманитарната помощ и зачитането на хуманитарните принципи.

10. При планирането на операции за реагиране при хуманитарни кризи извън Съюза Комисията и държавите членки набелязват и поощряват възможностите

за полезно взаимодействие между помощта в областта на гражданската защита и финансовите средства по линия на хуманитарната помощ, предоставяни от Съюза и държавите членки.

11. Координацията на помощта за трети държави, осигурена чрез Механизма на Съюза, не засяга нито двустранните контакти и помощта между държавите членки и засегнатата държава, нито сътрудничеството между държавите членки и ООН и други компетентни международни организации. Тези двустранни контакти могат да бъдат използвани и за подобряване на координацията чрез Механизма на Съюза, както и за предаване на ERCC на информация относно всички двустранни контакти и помощта, предоставена на засегнатата държава.

12. Помощ може да бъде предоставяна от други институции, агенции и органи на Съюза и координирана като част от реагирането по настоящия член.

Член 29

Подкрепа при междусекторни кризи

1. Центърът може да се използва за предоставяне на подкрепа при междусекторни кризи:

   а) когато реакцията е инициирана по други инструменти на Съюза за управление на риска;

   б) в случаите по член 2, параграф 1, буква б) от Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1993 на Съвета[31];

   в) в случаите по член 4 от Решение на Съвета 2014/415/ЕС[32];

   г) когато подкрепата е поискана от Съвета;

   д) в случаи на извънредна ситуация в областта на общественото здраве на равнището на Съюза съгласно Регламент (ЕС, Евратом) 2022/2371 или обявяване от СЗО на извънредна ситуация от международно значение, свързана с общественото здраве.

2. В случаите, посочени в параграф 1, подкрепата на Съюза за реагирането може да покрива до 100 % от разходите, за да се отразят мащабът и въздействието на кризата.

3. В случаите, посочени в параграф 1, Комисията може да осигурява или отпуска безвъзмездни средства на държавите членки за набавяне на материални средства и позволяващи подкрепата услуги, необходими за допълване на помощта по линия на Механизма на Съюза.

4. Когато подкрепа за реагиране се предоставя по линия на Механизма на Съюза или Центърът улеснява реагирането, инициирано по силата на други инструменти на Съюза за управление на риска, обхватът на прилагане на тези

---

31 Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1993 на Съвета от 11 декември 2018 г. относно договорености за интегрирана реакция на ЕС при политическа криза (ОВ L 320, 17.12.2018 г., стр. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2018/1993/oj).

32 2014/415/ЕС: Решение на Съвета от 24 юни 2014 г. относно договореностите за прилагане от страна на Съюза на клаузата за солидарност (ОВ L 192, 1.7.2014 г., стр. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/415/oj).

инструменти се взема предвид при определянето на включването на асоциирани държави във връзка с действията по настоящата глава.

Член 30

Консулска помощ

1. При изключителни обстоятелства Механизмът на Съюза може да се използва за предоставяне на подкрепа в областта на гражданската защита за оказване на консулска помощ на граждани на Съюза при бедствия в трети държави, ако това бъде поискано от засегнатата държава членка.

2. Подкрепата в областта на гражданската защита за оказване на консулска помощ отразява солидарността между държавите членки и включва по-специално репатриране, евакуация и помощ при заминаване, както и други действия за оказване на помощ.

3. Подкрепата от Съюза може да бъде увеличена, като се вземе предвид множеството националности на гражданите на Съюза, обхванати от въпросното действие.

4. Държавата членка, която осъществява действието за оказване на консулска помощ, може да поиска или пътниците, или държавите членки, чиито граждани са обхванати от въпросното действие, да допринесат за разходите, свързани с действието. Когато помощта се предоставя на гражданин на Съюза, който притежава гражданство на държава членка, която не е представена в дадена трета държава, както е посочено в член 6 от Директива (ЕС) 2015/637, се прилагат членове 14 и 15 от посочената директива.

Глава 4
Подкрепа от Съюза за реагирането

Член 31

Подкрепа от Съюза за реагирането

1. Комисията подкрепя реагирането по член 32 чрез:

   а) предоставяне и обмен на информация относно оборудване и относно транспортни и логистични ресурси, които държавите членки решават да предоставят, с цел да се подпомогне обединяването на такова оборудване или транспортни и логистични ресурси;

   б) подпомагане на държавите членки в търсенето на транспортни и логистични ресурси и оборудване, които могат да се набавят от други източници, включително на търговския пазар, и улесняване на достъпа им до такива ресурси;

   в) финансиране на транспортните и логистичните ресурси, в това число военни ресурси, както и на оперативните разходи, необходими за осигуряване на бързо реагиране, включително когато засегнатата държава поиска транспортни и логистични ресурси.

2. Действията, посочени в член 32, са допустими за подкрепа от Съюза за реагиране само ако отговарят на следните критерии:

   а) подадено е искане за помощ в съответствие с член 28;

б) допълнителните транспортни и логистични ресурси са необходими за осигуряване на ефективността на реагирането;

в) помощта съответства на потребностите, определени от ERCC, и се предоставя в съответствие с препоръките, отправени от ERCC, по отношение на техническите спецификации, качеството, графика и реда и условията за предоставяне;

г) помощта е била приета от държавата, отправила искането, пряко или чрез ООН или нейните агенции, или чрез компетентна международна организация, по линия на Механизма на Съюза; и

д) при бедствия, възникнали в трети държави, помощта допълва съответната цялостна хуманитарна реакция на Съюза.

3. Когато държава членка отправи искане към Комисията за сключване на договор за подизпълнение за транспортни услуги, Комисията иска частично възстановяване на разходите в съответствие с процентите на финансиране, определени в приложение I.

Член 32

Реагиране

1. За да се насърчи ефективно реагиране, Комисията подпомага държавите членки, предоставящи помощ чрез:

а) установяване и оценяване на оборудването, транспортните и логистичните ресурси и услугите под формата на достъп до търговския пазар или други източници чрез Комисията, като например транспортни услуги, предоставени от частни или други субекти, и улесняване на достъпа им до такива ресурси;

б) предоставяне и обмен на информация относно оборудване, транспортни и логистични ресурси и услуги под формата на обединяване с други държави членки и улесняване на създаването и поддържането на логистични центрове, улесняващи обединяването;

в) подпомагане на транспортирането на спонтанно предоставена помощ, която не е предварително заделена за ЕСРР;

г) улесняване на действията, осигуряващи възможност за центрове за медицинска евакуация и за провеждане на медицинска евакуация;

д) подготовка за мобилизирането и разполагането на експерти и екипи за гражданска защита на ЕС;

е) подготовка за мобилизирането и разполагането на екипи за намеса;

ж) развиване и поддържане на допълнителни способности за извънредни нужди чрез мрежа от обучени експерти от държавите членки;

з) временно предварително разполагане и координиране на способностите за реагиране в ситуации на повишен риск, както и по искане на държава членка или трета държава, и при отчитане на оценката на Комисията;

и) разпределяне на способности за реагиране в режим на готовност през периоди на повишени или повтарящи се сезонни рискове и в райони, изправени пред такива рискове, както и по искане на държава членка;

й) превоз на необходимата помощ при екологични бедствия, при които се прилага принципът „замърсителят плаща“, за което се прилагат следните условия:

i) финансовата подкрепа от Съюза за превоз на помощта е поискана от засегнатата или оказващата помощ държава членка въз основа на надлежно обоснована оценка на потребностите;

ii) засегнатата или оказващата помощ държава членка, според случая, предприема всички необходими стъпки, за да поиска и получи обезщетение от замърсителя в съответствие с всички приложими международни, европейски или национални правни разпоредби;

iii) при получаване на обезщетение от замърсителя засегнатата или оказващата помощ държава членка, според случая, незабавно възстановява разходите на Съюза;

к) предприемане на други необходими действия за подпомагане и допълване, за да се улесни по най-ефективния начин координацията на реакцията.

2. В случай на транспортни операции на държави членки от точката, в която се обединява помощта, до крайната дестинация една държава членка поема водеща роля с оглед на искането на подкрепа от Съюза под формата на безвъзмездни средства или улесняването на достъпа до необходимите ресурси и услуги за цялата операция.

3. Разходите, свързани с параграф 1, букви з) и и), не са допустими, когато са покрити от подкрепата от приемащата държава.

4. В случай на екологично бедствие, посочено в параграф 1, буква й), което не засяга държава членка, действията, посочени в буква й), се извършват от оказващата помощ държава членка.

5. Комисията може да допълни транспортните и логистичните ресурси, предоставени от държавите членки, като осигури допълнителни ресурси, необходими за осигуряване на бързо реагиране.

6. Комисията може да улесни реагирането чрез разработване на картографски материал за бързото разполагане и мобилизиране на ресурси, като се имат предвид по-специално особеностите на трансграничните региони във връзка с презграничните рискове, засягащи няколко държави.

7. Комисията определя правила за разполагането на експерти и екипи за гражданска защита на ЕС в актове за изпълнение, приети в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 35, параграф 2.

8. Когато държава членка отправи искане към Комисията за сключване на договор за подизпълнение за транспортни услуги, Комисията иска частично възстановяване на разходите в съответствие с процентите на финансиране, определени в приложение I.

Член 33

Разполагане на експерти и екипи за гражданска защита на ЕС

1. По искане на държава членка, трета държава, ООН или нейните агенции, или на компетентна международна организация, определена в съответствие с

член 28, параграф 3, Комисията може да избира, назначава и предоставя подкрепа при разполагането на отделни експерти или екипи за гражданска защита на ЕС, съставени от експерти, номинирани от държавите членки, за да предоставят съвети относно мерките за предотвратяване или подготвеност, или за да подпомогнат обща оценка на ситуацията и нуждите, да улеснят координацията на помощта или да предоставят технически съвети.

2. Механизмът на Съюза и възможностите на Центъра могат да бъдат използвани за предоставяне на подкрепа за разполагането на експерти или на екипи за гражданска защита на ЕС в случаите, когато по линия на Механизма на Съюза се предоставя подкрепа в случаите, посочени в член 29. Експерти от Комисията и от други институции и агенции на Съюза, включително работната група на ЕС в областта на здравеопазването, създадена в съответствие с член 11, буква а) от Регламент (ЕО) № 851/2004[33], и от органи на Съюза могат да бъдат включени в екипа с оглед на подсилването на екипа за гражданска защита на ЕС и улесняването на връзките с Центъра. Експерти, изпратени от агенции на ООН или други международни организации, също могат да се включат в екипа с цел укрепване на сътрудничеството и улесняване на общите оценки.

3. Когато оперативната ефективност го изисква, Комисията, в тясно сътрудничество с държавите членки, може да улесни участието на допълнителни експерти чрез тяхното разполагане и чрез техническа и научна подкрепа, както и да потърси специализирана научна, спешна медицинска и секторна експертиза.

4. Процедурата за подбор и назначаване на експертите е следната:

   а) държавите членки определят експерти под тяхно ръководство, които могат да бъдат изпратени като членове на екипи за гражданска защита на ЕС;

   б) Комисията избира експертите и ръководителя на екипите въз основа на тяхната квалификация и опит, включително нивото на проведеното обучение по линия на Механизма на Съюза, предишния им опит в мисии по линия на Механизма на Съюза и в други международни операции за оказване на подкрепа; подборът се основава и на други критерии, включително езиковите умения, за да се гарантира, че екипът като цяло притежава необходимите умения с оглед на конкретната ситуация;

   в) Комисията избира експертите и ръководителите на екипи за мисията съгласувано с посочилата ги държава членка;

   г) Комисията уведомява държавите членки за допълнителната експертна помощ, предоставена в съответствие с параграф 3.

5. В случай че бъдат изпратени екипи за гражданска защита на ЕС, те улесняват координацията между способностите за реагиране на държавите членки и поддържат връзка с компетентните органи на поискалата помощ държава. ERCC поддържа тесен контакт с експертните екипи и им предоставя насоки и логистична подкрепа.

---

[33] Регламент (ЕО) № 851/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. за създаване на Европейски център за профилактика и контрол върху заболяванията, ОВ L 142, 30.4.2004 г., стр. 1—11.

6. Комисията, чрез ERCC, подпомага експертите и екипите за гражданска защита на ЕС, които са били избрани, назначени или разположени съгласно настоящия член, при изготвянето на план за сигурност и безопасност, като споделя собствената си оценка във връзка със сигурността и като предоставя инструктаж във връзка със сигурността като част от инструктажа за мисията. Комисията подпомага експертите и екипите за гражданска защита на ЕС при изготвянето на допълнителни мерки за смекчаване на последиците и други необходими мерки преди или по време на разполагането им.

ДЯЛ III
ПОДГОТВЕНОСТ И РЕАКЦИЯ ПРИ ИЗВЪНРЕДНИ ЗДРАВНИ СИТУАЦИИ

Член 34

Подготвеност и реакция при извънредни здравни ситуации

Комисията подкрепя държавите членки в укрепването на способностите за предотвратяване, подготвеност и реагиране на сериозни трансгранични заплахи за здравето, по-специално чрез:

а) подпомагане на събирането на данни, обмена на информация, системите за ранно предупреждение и наблюдение;

б) повишаване на наличността и достъпността на медицински мерки за противодействие, в това число чрез обществени поръчки, резервиране на капацитет, както и чрез натрупването на запаси от тях и използването им;

в) изграждане на способности;

г) действия за подкрепа за разработването, прилагането и мониторинга на способностите, включително чрез сътрудничество между националните органи и със заинтересованите страни, както и за разработването и внедряването на необходимите инструменти и инфраструктури, включително информационни инфраструктури.

ДЯЛ IV
ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 35

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

3. Когато становището на комитета трябва да бъде получено по писмена процедура, тази процедура се прекратява без резултат, ако в рамките на срока за даване на становище председателят на комитета вземе такова решение или обикновено мнозинство от членовете на комитета отправят такова искане.

4. В съответствие с международните споразумения, сключени от Съюза, представители на трети държави и международни организации могат да бъдат поканени като наблюдатели на заседанията на комитета в съответствие с изискванията, определени в неговия процедурен правилник, и като се вземат предвид сигурността и обществения ред на Съюза или на неговите държави членки. Представители на трети държави или международни организации не участват в обсъждания по въпроси, свързани с допустимостта на субекти от трети държави или на международни организации.

Член 36

Отмяна

Решение № 1313/2013/ЕС се отменя, считано от 1 януари 2028 г.

Член 37

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент не засяга продължаването или изменението на съответните дейности — до тяхното приключване — съгласно Решение № 1313/2013/ЕС или съгласно Регламент (ЕС) 2021/522, които продължават да се прилагат за съответните дейности до тяхното приключване.

2. Финансовият пакет по настоящия регламент може да обхваща и разходите за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между Механизма на Съюза и мерките, приети съгласно Решение № 1313/2013/ЕС или Регламент (ЕС) 2021/522.

Член 38

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 януари 2028 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*

ЗАКОНОДАТЕЛНА ОБОСНОВКА ЗА ФИНАНСОВОТО И ЦИФРОВОТО ОТРАЖЕНИЕ

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА 3
1.1. Наименование на предложението/инициативата 3
1.2. Съответни области на политиката 3
1.3. Цели 3
1.3.1. Общи цели 3
1.3.2. Специфични цели 3
1.3.3. Очаквани резултати и отражение 3
1.3.4. Показатели за изпълнението 4
1.4. Предложението/инициативата е във връзка с: 4
1.5. Мотиви за предложението/инициативата 4
1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата 4
1.5.2. Добавена стойност от участието на ЕС (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на този раздел „добавена стойност от участието на ЕС“ е стойността, която е резултат от действието на равнище ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки. 5
1.5.3. Изводи от подобен опит в миналото 5
1.5.4. Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти 6
1.5.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства 6
1.6. Продължителност на предложението/инициативата и на неговото/нейното финансово отражение 7
1.7. Планирани методи на изпълнение на бюджета 7
2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ 9
2.1. Правила за мониторинг и докладване 9
2.2. Системи за управление и контрол 9
2.2.1. Обосновка на предложените методи на изпълнение на бюджета, механизми за осъществяване на финансирането, начини за плащане и стратегия за контрол .. 9
2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им 9
2.2.3. Приблизителна оценка и обосновка на разходната ефективност на контрола (съотношение между разходите за контрол и стойността на съответните управлявани средства) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване) 10

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности 10
3. ПРОГНОЗНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА 11
3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове 11
3.2. Прогнозно финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити 12
3.2.1. Обобщение на прогнозното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи 12
3.2.1.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет 12
3.2.1.2. Бюджетни кредити от външни целеви приходи 14
3.2.2. Прогнозен краен продукт, финансиран с бюджетни кредити за оперативни разходи (не се попълва за децентрализираните агенции) 16
3.2.3. Обобщение на прогнозното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи 18
3.2.3.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет 18
3.2.3.2. Бюджетни кредити от външни целеви приходи 18
3.2.3.3. Общо бюджетни кредити 18
3.2.4. Прогнозни нужди от човешки ресурси 19
3.2.4.1. Финансирани от гласувания бюджет 19
3.2.4.2. Финансирани от външни целеви приходи 19
3.2.4.3. Общо нужди от човешки ресурси 19
3.2.5. Преглед на прогнозното отражение върху инвестициите, свързани с цифрови технологии. 22
3.2.6. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка 22
3.2.7. Финансов принос от трети страни 22
3.3. Прогнозно отражение върху приходите 23
4. ЦИФРОВО ИЗМЕРЕНИЕ 23
4.1. Изисквания, свързани с цифрови аспекти 23
4.2. Данни 29
4.3. Цифрови решения 31
4.4. Оценка на оперативната съвместимост 34
4.5. Мерки в подкрепа на цифровото изпълнение 34

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Механизма за гражданска защита на Съюза и финансирането за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации, и за отмяна на Решение 1313/2013/ЕС (Механизъм за гражданска защита на Съюза)

1.2. Съответни области на политиката

Гражданска защита и подготвеност и реакция при извънредни здравни ситуации.

1.3. Цели

1.3.1. Общи цели

Регламентът има за цел да се засили сътрудничеството между Съюза и държавите членки в областта на предотвратяването, подготовката и реагирането при всякакви природни и причинени от човека бедствия, включително подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации, които могат да възникнат в рамките на Съюза или извън него, включително при ситуации, в които бедствията и заплахите засягат едновременно няколко сектора. В него се предвижда и финансиране за подготвеност и реакция в областта на здравеопазването.

1.3.2. Специфични цели

Регламентът обхваща защитата на населението, околната среда и имуществото, в това число на културното наследство, срещу всякакви природни и причинени от човека бедствия, включително сериозни трансгранични заплахи за здравето. Той осигурява възможност за координация в ситуации, в които се изпълняват и други механизми на Съюза за управление на кризи.

1.3.3. Очаквани резултати и отражение

Да се посочи въздействието, което предложението/инициативата следва да окаже по отношение на целевите бенефициери/групи.

В резултат на настоящото предложение се очаква на Съюза да бъде предоставена възможност да предприема по-добри действия на различните фази на цикъла на управление на бедствия, а именно предотвратяване, подготвеност и реагиране, чрез координирано планиране и действия, с които се предвиждат и смекчават рисковете, повишава се подготвеността и се осигурява възможност за ефективни реакции, включително при извънредни здравни ситуации.

Очаква се предложението да доведе до намаляване на рисковете и увеличаване на устойчивостта на населението, инфраструктурата и основните услуги и да допринесе за свеждане до минимум на въздействието на бедствията, включително на сериозните трансгранични заплахи за здравето.

Очаква се предложението да засили колективната оперативна реакция на равнището на Съюза, да подкрепи мерките за изграждане на способности на национално равнище и по този начин да насърчи уменията, ресурсите и

знанията, необходими за управление на рисковете, намаляване на уязвимостите и повишаване на устойчивостта към бъдещи заплахи.

1.3.4. Показатели за изпълнението

Посочете показателите за мониторинг на напредъка и на постиженията.

Оценката и мониторингът на регламента ще бъдат осъществени в съответствие с разпоредбите, определени в Регламента относно изпълнението. Оценката се извършва в съответствие с насоките на Комисията за по-добро регулиране и се основава на показатели от значение за целите на програмата.

В Регламента относно изпълнението ще бъдат определени допълнително хоризонталните принципи, които ще бъдат включени във всички бюджетни програми, в това число в МГЗС, в съответствие с Финансовия регламент, както и съответните разпоредби за прилагане.

Накрая, ще бъде разработен план за данните, за да се осигури наличието на оперативни данни. Работата по това вече е започнала: в началото на 2025 г., след оценката на МГЗС, ГД „Европейска гражданска защита и европейски операции за хуманитарна помощ“ (ECHO) внедри хранилището за данни в областта на гражданската защита, в което се събират оперативни данни, като например за разполагането на способности или местата за запаси.

1.4. Предложението/инициативата е във връзка с:

☐ ново действие

☐ ново действие след пилотен проект/подготвително действие[34]

☐ продължаване на съществуващо действие

☒ сливане или пренасочване на едно или няколко действия към друго/ново действие

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

Гражданската защита в Европа е изправена пред сериозно влошаваща се ситуация по отношение на рисковете и заплахите, дължащи се на все по-нестабилна комбинация от предизвикателства, свързани със сигурността, здравето, изменението на климата и околната среда. С предложението се предлагат мерки, които дават възможност на Съюза и неговите държави членки да се адаптират към широк спектър от опасности и заплахи, като се има предвид, че броят на задействанията на Механизма на Съюза през последните години се е увеличил рязко, което ясно показва, че националните системи, предназначени за справяне с бедствия и кризи, ще продължат да бъдат недостатъчни в бъдеще и следователно механизмът за координация на равнището на Съюза трябва да разполага с необходимите средства, за да работи по-ефективно и ефикасно. Същевременно, в съответствие със стратегията за Съюз на подготвеност, е необходимо да се осигурят координация, наблюдение и подкрепа на междусекторните операции на

[34] Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

равнището на Съюза в подкрепа на националните усилия. Поради тази причина следва да се създаде център на ЕС за координация при кризи, който да използва структурите и експертния опит на Координационния център за реагиране при извънредни ситуации, който ще продължи да изпълнява правомощията си да подкрепя Механизма на Съюза и да изпълнява ролята на централно звено за оперативна координация с органите на държавите членки, включително със субекти, упълномощени от държавите членки, както и със службите на Комисията. С интегрирането на мерки за подготвеност и реакция при извънредни здравни ситуации в настоящото предложение се осигурява допълнителен слой на защита на гражданите на ЕС, като в крайна сметка се повишава устойчивостта и населението се предпазва от широк кръг заплахи за здравето.

1.5.2. *Добавена стойност от участието на ЕС (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на този раздел „добавена стойност от участието на ЕС“ е стойността, която е резултат от действието на равнище ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.*

С увеличаването на измеренията на кризите и трансграничния им характер, пропуските в способностите трябва да бъдат преодолявани на равнището на ЕС — или чрез притежавани от ЕС способности, или чрез координирани усилия между държавите членки. Това не само би осигурило възможност за по-добра координация на механизмите за реагиране при кризи, действащи на равнището на Съюза и на национално равнище, но също така би гарантирало, че помощта от ЕС може да достигне до всички нуждаещи се граждани на ЕС, като същевременно оказва дългосрочно положително въздействие върху обществата и икономиките на ЕС. Критичните способности, например предоставяните по програмите „Галилео“ и „Коперник“, са устойчиви само чрез колективни действия и създават стратегически инфраструктури, които никоя държава членка не може да постигне самостоятелно.

Нещо повече, необходими са действия на Съюза за изграждане на способности за реагиране при кризи чрез стратегическо прогнозиране, интегрирано управление на риска, подобряване на способностите за трансгранично реагиране при извънредни ситуации, междусекторна интеграция и отстраняване на пропуските в знанията.

1.5.3. *Изводи от подобен опит в миналото*

Както е посочено в оценката на МГЗС (за която допринесе програмата за извлечени поуки от Механизма на Съюза), включена в доклада на Нинистьо и допълнително анализирана в оценката на въздействието, поради сложността и многостранния характер на междусекторните кризи, като пандемията от COVID-19 и агресивната война на Русия срещу Украйна, се изисква по-всеобхватен и интегриран подход към управлението на кризи, което налага тясно и ефикасно сътрудничество между Съюза и неговите държави членки с цел ефективно справяне със свързаните с тези кризи предизвикателства. Към онзи момент това беше постигнато чрез пакета REACT EU по линия на политиката на сближаване. Настоящият геополитически контекст налага засилване на гражданската и военната подготвеност и готовност на Европа, като се вземат предвид предишни случаи на успешна координация.

1.5.4. *Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти*

При действията по линия на МГЗС ще се използват полезните взаимодействия с други инструменти на ЕС. По-специално подготвеността ще бъде подкрепена от реформи и инвестиции в планове за национално и регионално партньорство, в които ще бъде включен неразпределен тематичен резерв за реагиране при кризи. Устойчивостта на трансграничните инфраструктури ще продължи да се управлява в рамките на Механизма за свързване на Европа, както и от национални и регионални инвестиции и реформи по линия на плана за национално и регионално партньорство, Interreg и от стратегическата свързаност по линия на инструмента „Глобална Европа“. Европейският фонд за конкурентоспособност ще увеличи подготвеността и стратегическата автономност на ЕС в ключови сектори и технологии (напр. здравни иновации и производство). В третите държави подготвеността и реакцията при кризи ще продължат да се възползват от хуманитарна помощ и други инструменти (напр. макрофинансова помощ). Съгласуваността между новия МГЗС и работата по други фондове, свързана с подготвеността, ще бъде осигурена чрез по-широкото изпълнение на стратегията за Съюз на подготвеност. Новият МГЗС също така се основава на програмата „ЕС в подкрепа на здравето“ и на други инициативи за повишаване на подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации, с които се осигуряват подготвеността и реакцията на Съюза при извънредни здравни ситуации.

1.5.5. *Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства*

1.6. Продължителност на предложението/инициативата и на неговото/нейното финансово отражение

☒ **ограничена продължителност**

– ☒ в сила от 1.1.2018 г. до 31.12.2034 г.

– ☐ финансово отражение от ГГГГ до ГГГГ за бюджетните кредити за поети задължения и от ГГГГ до ГГГГ за бюджетните кредити за плащания.

☐ **неограничена продължителност**

– изпълнение с период на започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,

– последван от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Планирани методи на изпълнение на бюджета

☒ **Пряко управление** от Комисията

– ☐ от нейните служби, включително от нейния персонал в делегациите на Съюза;

– ☐ от изпълнителните агенции

☐ **Споделено управление** с държавите членки

☒ **Непряко управление** чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:

– ☐ трети държави или на органите, определени от тях

– ☒ международни организации и техните агенции (да се уточни)

– ☐ Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд

– ☐ органите, посочени в членове 70 и 71 от Финансовия регламент

– ☐ публичноправни органи

– ☐ частноправни организации със задължение за обществена услуга, доколкото тези организации разполагат с подходящи финансови гаранции

– ☐ частноправни организации на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и които разполагат с подходящи финансови гаранции

– ☐ организации или лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на общата външна политика и политика на сигурност съгласно дял V от Договора за Европейския съюз и които са посочени в съответния основен акт

– ☐ субекти, установени в държава членка и уредени от националното частно право или от правото на Съюза, които удовлетворяват съответните секторни условия за възлагане на усвояването на средства или бюджетни гаранции на Съюза, доколкото тези субекти са контролирани от публичноправни органи или от частноправни организации със задължение за обществена услуга и разполагат с подходящи финансови гаранции, които са под формата на солидарна отговорност на контролните органи или еквивалентни финансови гаранции и които за всяко действие могат да покрият максималния размер на подкрепата от Съюза.

Забележки

По принцип бюджетът, предоставен съгласно регламента, ще се изпълнява чрез пряко управление.

С добавянето на възможността за изпълнение на бюджета в режим на непряко управление се предоставя допълнителен инструмент за оптимизиране на изпълнението на бюджета. Предвид контекста на политиката за гражданска защита, която често се отнася до непредвидими събития (причинени от човека и природни бедствия), от съществено значение е да се гарантира приобщаваща (по отношение на участниците) и гъвкава рамка на МФР.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Оценката и мониторингът на действията и мерките, за които се предоставя финансова помощ по тези решения, ще бъдат осъществени в съответствие с разпоредбите, определени в Регламента относно изпълнението.

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. Обосновка на предложените методи на изпълнение на бюджета, механизми за осъществяване на финансирането, начини за плащане и стратегия за контрол

Финансовата помощ в областта на предотвратяването и подготвеността по линия на Механизма на Съюза се изразходва в съответствие с многогодишна работна програма, приета от Комитета за гражданска защита. Комисията редовно информира Комитета относно изпълнението на работната програма. По въпроси, свързани с подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации, комитетът заседава в различен състав.

Регламентът се прилага съгласно условията, определени в член 32 от него, като условията на плащане се основават на натрупания в миналото опит.

Въз основа на поуките, извлечени от прилагането на Механизма на Съюза, и за да се гарантира ефективното изпълнение на целите на Механизма на Съюза, Комисията възнамерява да осъществи действията при пряко и непряко управление, като изцяло вземе предвид принципите на икономичност, ефикасност и най-добро съотношение между качество и цена.

2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им

Прилага се съществуващата система за вътрешен контрол на Европейската комисия, за да се гарантира, че средствата, отпуснати по линия на Механизма на Съюза, се използват по подходящ начин и в съответствие с приложимото законодателство.

Настоящата система е организирана, както следва:

1. Екипът за вътрешен контрол във водещата служба (Генерална дирекция „Европейска гражданска защита и европейски операции за хуманитарна помощ“) се съсредоточава върху спазването на административните процедури и действащото законодателство в областта на гражданската защита и следи за прилагането на стратегията за контрол на ГД „Европейска гражданска защита и европейски операции за хуманитарна помощ“. За тази цел се ползва и рамката за вътрешен контрол на Комисията.

2. В годишния одитен план на ГД „Европейска гражданска защита и европейски операции за хуманитарна помощ“ са включени редовни одити от външни одитори на безвъзмездните средства и договорите, финансирани от бюджета за гражданска защита.

3. Цялостна оценка на дейностите от външни оценители.

Извършваните действия могат да бъдат одитирани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и от Сметната палата.

Що се отнася до надзора и контрола, за изпълнението на Механизма на Съюза при непряко управление ще се прилага богатият опит, придобит при прилагане на инструмента за хуманитарна помощ, с необходимите промени.

Подобна система ще бъде създадена за частта, свързана с подготвеността и реакцията в областта на здравеопазването, под ръководството на ГД HERA.

2.2.3. Приблизителна оценка и обосновка на разходната ефективност на контрола (съотношение между разходите за контрол и стойността на съответните управлявани средства) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)

Очакваните разходи за стратегията за контрол на ГД „Европейска гражданска защита и европейски операции за хуманитарна помощ“ представляват 0,32 % от бюджета за 2024 г. при режим на непряко управление и 0,35 % от бюджета за 2024 г. при режим на пряко управление. Основните елементи на този показател са:

– общите разходи за персонал на финансовите и оперативните отдели на ГД „Европейска гражданска защита и европейски операции за хуманитарна помощ“, умножени по прогнозния период от време, посветен на дейности за осигуряване на качеството, за контрол и за наблюдение;

– общите ресурси в сектора за външен одит на ГД „Европейска гражданска защита и европейски операции за хуманитарна помощ“, посветени на одит и проверки.

Като се имат предвид ниските разходи за тези проверки и свързаните с тях количествено измерими (корекции и възстановявания) и количествено неизмерими (възпиращ ефект и ефект на гарантиране на качеството в резултат на проверките) ползи, Комисията може да заключи, че количествено измеримите и количествено неизмеримите ползи от проверките са много по-големи от ограничените разходи за тях.

По отношение на субектите, на които е поверено изпълнението на финансирането от ЕС при режим на непряко управление, Комисията осигурява до 7 % от техните преки допустими разходи, за да се гарантира надзор и управление на финансирането от ЕС.

Това се потвърждава от факта, че многогодишният процент на остатъчна грешка, докладван от Комисията през 2024 г. за нейната структура за хуманитарна помощ и гражданска защита, е 0,53 %.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Стратегията на Комисията за борба с измамите и стратегиите на съответните служби за борба с измамите гарантират, че подходът на Комисията за управление на риска от измами е насочен към идентифициране на областите, изложени на риск от измами, и подходящи реакции.

3. ПРОГНОЗНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

- Поискани нови бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер	Многогод./ едногод.	от държави от ЕАСТ	от държави кандидатки и и потенциални кандидати	от други трети държави	други целеви приходи
	06 01 03 — Разходи за подкрепа за Механизма за гражданска защита на ЕС и подготвеността в областта на здравеопазването (МГЗС)	Едногод.	ДА	ДА	ДА	НЕ
	06 04 01 Гражданска защита на ЕС — rescEU и подготвеност в областта на здравеопазването	Многогод.	ДА	ДА	ДА	НЕ

3.2. Прогнозно финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити

3.2.1. Обобщение на прогнозното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

– ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи

– ☒ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу

3.2.1.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка			Номер	2						
			Година	Година	Година	Година	Година	Година	Година	**ОБЩО МФР 2028—2034 г.**
			2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	
Бюджетни кредити за оперативни разходи										
06 04 01 Гражданска защита на ЕС — rescEU и подготвеност в областта на здравеопазването (МГЗС)	Поети задължения	(1a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**xx**
	Плащания	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**xx**
Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за специфични програми[35]										
06 01 03 — Разходи за подкрепа за Механизма за гражданска защита на ЕС и подготвеността в областта на здравеопазването (МГЗС)	Поети задължения = Плащания	(3)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**xx**
ОБЩО бюджетни кредити	Поети задължения	=1a+1б+3	1,316	1,437	1,477	1,535	1,569	1,644	1,697	**10,675**
	Плащания	=2a+2б+3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**pm**

[35] Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

Функция от многогодишната финансова рамка	**4**	„Административни разходи“[36]

МГЗС		Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	**ОБЩО МФР 2028—2034 г.**
• Човешки ресурси		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
• Други административни разходи		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
ОБЩО ЗА МГЗС	Бюджетни кредити	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИЯ 4 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = Общо плащания)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	**ОБЩО МФР 2028—2034 г.**
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИИ 1—4	Поети задължения	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
от многогодишната финансова рамка	Плащания	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

[36] Необходимите бюджетни кредити следва да се определят, като се използват данните за средните годишни разходи, налични на съответната уебстраница на BUDGpedia.

3.2.1.2. Бюджетни кредити от външни целеви приходи

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка			Номер	2						
			Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	**ОБЩО МФР 2028—2034 г.**
Бюджетни кредити за оперативни разходи										
МГЗС 06 04 01	Поети задължения	(1a)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
	Плащания	(2a)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
Бюджетни кредити с административен характер, финансирани от пакета за специфични програми[37][38]										
МГЗС 06 01 03 Разходи за подкрепа за Механизма за гражданска защита на ЕС и подготвеността в областта на здравеопазването (МГЗС)	Поети задължения = Плащания	(3)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
ОБЩО бюджетни кредити за МГЗС по функция 2 от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	=1a+1б+3	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
	Плащания	=2a+2б+3	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

37

38 Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
• ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи (всички оперативни функции)	Поети задължения	(4)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
	Плащания	(5)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
• ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за специфични програми (всички оперативни функции)		(6)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
ОБЩО бюджетни кредити по функции 1—3 от многогодишната финансова рамка (референтна стойност)	Поети задължения	=4+6	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
	Плащания	=5+6	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

Функция от многогодишната финансова рамка	4	„Административни разходи“

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

МГЗС	Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	**ОБЩО МФР 2028—2034 г.**
• Човешки ресурси	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
• Други административни разходи	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

МГЗС	Бюджетни кредити	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИЯ 4 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = Общо плащания)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

		Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	**ОБЩО МФР 2028—2034 г.**
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИИ 1—4	Поети задължения	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
от многогодишната финансова рамка	Плащания	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.2. Прогнозен краен продукт, финансиран с бюджетни кредити за оперативни разходи (не се попълва за децентрализираните агенции)

Бюджетни кредити за поети задължения в милиони евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Да се посочат целите и крайните продукти			Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. раздел 1.6)	**ОБЩО**
	КРАЙНИ ПРОДУКТИ							

⇩	Вид[39]	Среден разход	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Общ бр.	Общо разходи
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ № 1[40]...																				
- Краен																				
- Краен																				
- Краен																				
Междинен сбор за специфична цел № 1																				
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ № 2...																				
- Краен																				
Междинен сбор за специфична цел № 2																				
ОБЩО																				

[39] Крайните продукти са продуктите и услугите, които ще бъдат доставени (например брой финансирани обмени на учащи се, дължина на построените пътища в километри и т.н.).

[40] Описана в раздел 1.3.2. „Специфични цели“

3.2.3. Обобщение на прогнозното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

– ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи

– ☒ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу

3.2.3.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет

ГЛАСУВАНИ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ	Година	Година	Година	Година	Година	Година	Година	**ОБЩО 2028—2034 г.**
	2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	
ФУНКЦИЯ 4								
Човешки ресурси	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	**348,803**
Други административни разходи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 4	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**
Извън ФУНКЦИЯ 4								
Човешки ресурси	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	**21,210**
Други административни разходи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 4	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**
ОБЩО	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**370,01**

3.2.3.2. Бюджетни кредити от външни целеви приходи

N/A

3.2.3.3. Общо бюджетни кредити

ОБЩО ГЛАСУВАНИ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ + ВЪНШНИ ЦЕЛЕВИ ПРИХОДИ	Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	**ОБЩО 2028—2034 г.**
ФУНКЦИЯ 4								
Човешки ресурси	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	**348,80**
Други административни разходи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 4	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**
Извън ФУНКЦИЯ 4								
Човешки ресурси	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	**21,210**
Други административни разходи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи	предстои да се определи
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 4	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**

ОБЩО	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**370,013**

3.2.4. Прогнозни нужди от човешки ресурси

– ☐ Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси

– ☒ Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу

3.2.4.1. Финансирани от гласувания бюджет

Прогнозните нужди се посочват в еквиваленти на пълно работно време (ЕПРВ)

ГЛАСУВАНИ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ	Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**
• Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и срочно наети служители)							
20 01 02 01 (Централа и представителства на Комисията)	213	213	213	213	213	213	213
• Външен персонал (в ЕПРВ)							
20 02 01 (ДНП, КНЕ от общия финансов пакет)	85	85	85	85	85	85	85
Ред за административна подкрепа (xx) - в централата	30	30	30	30	30	30	30
ОБЩО	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**

3.2.4.2. Финансирани от външни целеви приходи

N/A

3.2.4.3. Общо нужди от човешки ресурси

ОБЩО ГЛАСУВАНИ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ + ВЪНШНИ ЦЕЛЕВИ ПРИХОДИ	Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**
• Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и срочно наети служители)							
20 01 02 01 (Централа и представителства на Комисията)	**213**	**213**	**213**	**213**	**213**	**213**	**213**
• Външен персонал (в еквиваленти на пълно работно време)							
20 02 01 (ДНП, КНЕ от общия финансов пакет)	85	85	85	85	85	85	85
Ред за административна подкрепа (xx) - в централата	30	30	30	30	30	30	30
ОБЩО	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**

Броят на служителите, изпълняващи Механизма за гражданска защита на Съюза, както и компонента за подготвеност и реакция в областта на здравеопазването на програма „ЕС в подкрепа на здравето“, понастоящем е 285 ЕПРВ (205 в рамките на ГД „Европейска гражданска защита и европейски операции за хуманитарна помощ“ и 80 в рамките на ГД HERA).

Настоящата численост на персонала е разпределена, както следва:

170 длъжностни лица и срочно наети служители по функция 4 (20 01 02 01 — Централа и представителства)

85 души външен персонал по функция 4 (20 02 01 и 20 02 02— Външен персонал — Централа и представителства)

30 служители по външни целеви приходи, които ще бъдат включени в бюджета по бюджетния ред БА в новата МФР

Тази численост на персонала обаче ще трябва да бъде съобразена с общата амбиция и с бюджета, отпуснат за МГЗС+, и с новите действия, произтичащи от стратегията за Съюз на подготвеност, за да се изпълни тази амбициозна програма.

Според оценките ще е необходимо увеличение на персонала с 15 %, с което числеността му ще достигне 328 длъжности, за да бъдат обхванати новите дейности и задачи, които ще бъдат изпълнявани по новия инструмент, като например:

Увеличени дейности поради увеличения брой и интензивност на бедствията[41].

Прилагане на принципа за подготвеност още при проектирането, наблюдение на включването на подготвеността в съответните политики.

Изпълнение на втория слой, който не е включен в настоящия МГЗС, свързан с междусекторната подготвеност и реакция.

За две ключови инициативи, които ГД „Европейска гражданска защита и европейски операции за хуманитарна помощ“ ще трябва да изпълни, ще са необходими значителни човешки ресурси:

1. Център на ЕС за координация при кризи

Създаването на център на ЕС за координация при кризи, в който се използват структурите и експертния опит на ERCC, е важен резултат. Целта на центъра е да продължи и допълнително да увеличи подкрепата за държавите членки при управлението на междусекторните последици от кризи въз основа на засилено планиране и по-цялостен анализ и ситуационна осведоменост. **При пълно зачитане на субсидиарността, националните компетентности и особеностите на държавите членки, Центърът ще:**

работи за постигането на общо разбиране на всички равнища на кризите и последиците от тях за различните сектори и цялото население

улеснява работата в различните сектори чрез предоставяне на подкрепа при управлението на кризи на водещите служби, без да изземва секторните отговорности; и

наблюдава цялостното реагиране на кризи, като същевременно осигурява на Съвета непрекъсната обратна информация, включително чрез механизма за интегрирана реакция на политическо равнище при кризи (IPCR).

Създаването на Центъра ще върви ръка за ръка с усилията за засилване на **гражданско-военното сътрудничество** по време на мащабни, междусекторни инциденти и кризи,

[41] Доклад на Съвместния изследователски център „Анализ на настоящите и нововъзникващите рискове“

включително въоръжена агресия, и при подготовката за тях. Центърът ще подпомогне и работата по европейски механизъм за гражданска защита[42].

Центърът ще **осигури междусекторна координация в областта на подготвеността и реагирането между различни заинтересовани страни**, в това число службите на Комисията, държавите членки, Съвета, ЕСВД/центъра за реагиране при кризи във връзка с неговите компетентности, и международни партньори, а именно НАТО.

2. Подготвеност още при проектирането

Със стратегията за Съюз на подготвеност се въвежда нов водещ принцип за разработването на политиките на ЕС: **подготвеност още при проектирането**. Това означава да се оценява по какъв начин инициативите влияят върху подготвеността от самото начало. Значението на този подход се подчертава от двойната му роля в стратегията както като основен принцип, така и като специално ключово действие. За това са необходими проактивни и непрекъснати усилия за прилагането на този принцип.

За да има **подготвеността още при проектирането** реално въздействие, е необходимо подготвеността да бъде включена чрез съзнателно отчитане на свързаните с нея фактори на ранен етап при планирането и вземането на решения, вместо да се разчита единствено на последващи оценки. Ефективното прилагане на принципа ще зависи също така от строгия мониторинг на развитието на инициативата и от активната подкрепа за нейното разпространение на национално и регионално равнище.

Включването на подготвеността в нашата политическа рамка не само е свързано с намаляване на бъдещите рискове, но е и интелигентна инвестиция. Неотдавнашно проучване, в което се разглеждат 70 инициативи за подготвеност в целия ЕС, установи, че за всяко инвестирано евро възвръщаемостта е от две до десет евро. Инвестирането в подготвеност сега означава по-малко прекъсвания, по-ниски разходи за възстановяване и повишена дългосрочна устойчивост и конкурентоспособност. Предоставянето на подходящи бюджети и ресурси днес ще помогне за спасяването на човешки живот и ще спести пари утре.

Освен за тези две инициативи, ще са необходими допълнителни човешки ресурси за изпълнение на другите нови действия, произтичащи от стратегията за Съюз на подготвеност, включително:

> Увеличено прогнозиране и предвиждане: създаване на „кризисно табло“ за вземащите решения лица; укрепване на аналитичните способности и системите за ранно предупреждение на ERCC и изготвяне на редовни брифинги за оперативните перспективи относно междусекторните рискове, обхващащи всички опасности, както и анализ на техните каскадни ефекти (ключово действие)
>
> **Подготвеност на населението**: повишаване на осведомеността на населението за рисковете, включително за възрастните хора, младежите и хората с увреждания

[42] Понятието „механизъм за гражданска защита“ не засяга терминологията, използвана от държавите членки за инструменти или механизми, чието съдържание е сравнимо с това, което в стратегията се нарича „механизъм за гражданска защита“.

Реакция при кризи: подсилване на rescEU — резерва от способности за реагиране на равнището на ЕС; изпълнение на стратегията за натрупване на запаси и приемане на насоки за „стрес тестове“ на центровете за реагиране при извънредни ситуации и кризи в целия ЕС.

С оглед на значителното увеличение на оперативните дейности съответно ще е необходимо и засилване на спомагателните функции (правна подкрепа, изпълнение на финансови и контролни дейности, информационни технологии и т.н.).

ГД HERA ще отговаря за изпълнението на частта за подготвеност и реакция при извънредни здравни ситуации. Поради разширените ѝ правомощия, както е описано в стратегията за медицинските мерки за противодействие, COM(2025)xxx от 16 юли 2025 г., ще е необходимо да се предостави повече персонал.

3.2.5. Преглед на прогнозното отражение върху инвестициите, свързани с цифрови технологии.

ОБЩО бюджетни кредити за цифрови и информационни технологии	Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	**ОБЩО МФР 2028—2034 г.**
ФУНКЦИЯ 4								
Разходи за ИТ (институционални)	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	**18,83**
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 4	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**18,83**
Извън ФУНКЦИЯ 47								
Разходи за информационни технологии, свързани с политиката, по оперативни програми	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	**84,00**
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 4	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**84,00**
ОБЩО	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**102,83**

3.2.6. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

Инициативата е в съответствие с предложението за МФР за периода 2028—2034 г.

3.2.7. Финансов принос от трети страни

Предложението/инициативата:

– ☐ не предвижда съфинансиране от трети страни

– ☐ предвижда следното съфинансиране от трети страни:

Бюджетни кредити в милиони евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	Общо
Да се посочи съфинансиращият орган								
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити								

3.3. Прогнозно отражение върху приходите

– ☐ Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.

– ☐ Предложението/инициативата има следното финансово отражение:

– ☐ върху собствените ресурси

– ☐ върху другите приходи

– ☐ моля, отбележете, ако приходите са предназначени за конкретни разходни бюджетни редове

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред:	Налични бюджетни кредити за текущата финансова година	Отражение на предложението/инициативата[43]						
		Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**
Статия …….								

4. ЦИФРОВО ИЗМЕРЕНИЕ

4.1. Изисквания, свързани с цифрови аспекти

Препратка към изискването	**Описание на изискването**	**Засегнати от изискването субекти**	**Процеси (обобщено)**	**Категория**
Членове 23 и 29	14. Държавите членки се информират за	включени в МГЗС държави членки и	Управление на информация;	Ситуационна осведоменост

[43] Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 20 % за разходи по събирането.

	оперативния статус на способностите на rescEU чрез CECIS	участващи държави; координационни центрове за rescEU; ERCC	уведомяване; ситуационна осведоменост	
член 29	1. В случай на бедствие на територията на Съюза или на непосредствена заплаха от бедствие, което води или може да доведе до презгранични последици, засягащи няколко държави, или засяга или може да засегне други държави членки, държавата членка, в която е възникнало или има вероятност да възникне бедствието, незабавно уведомява държавите членки, които потенциално могат да бъдат засегнати, и Комисията. Уведомяване на Комисията не се изисква, когато задължението за уведомяване вече е изпълнено по силата на друго законодателство на Съюза, на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия или по силата на съществуващи международни споразумения.	включени в МГЗС държави членки и участващи държави; ERCC	Реагиране при извънредни ситуации; уведомяване; управление на информация;	Управление на кризи

	2. В случай на бедствие на територията на Съюза или на непосредствена заплаха от бедствие, при което е вероятно една или повече държави членки да поискат помощ, държавата членка, в която е възникнало или има вероятност да възникне бедствието, уведомява незабавно Комисията, че може да се очаква евентуално искане за помощ чрез ERCC, за да може Комисията да уведоми по целесъобразност другите държави членки и да задейства компетентните си служби. 3. Когато е целесъобразно, уведомяването, посочено в параграфи 1 и 2, се извършва чрез CECIS.			
Член 30	8. Всяка държава членка, към която е отправено искане за помощ по линия на Механизма на Съюза, своевременно преценява дали е в състояние да окаже исканата помощ и уведомява ERCC посредством CECIS за решението си да	включени в МГЗС държави членки и участващи държави; ERCC	Управление на искане; реагиране при извънредни ситуации; уведомяване; управление на информация	Реагиране при извънредни ситуации, Координация на помощта

	предостави помощ, като посочва обхвата и условията на помощта. ERCC постоянно информира държавите членки.			
Член 26	1. Комисията приема актове за изпълнение във връзка със следните въпроси: б) компонентите на CECIS, както и организацията на обмена на информация чрез CECIS;	включени в МГЗС държави членки и участващи държави; ERCC	Разработване на система; управление на данни	Разработване на система
Членове 22 и 23	1. б) напредъкът при повишаването на нивото на готовност за бедствия: измерван с броя на способностите за реагиране, регистрирани в Европейския резерв за гражданска защита, като се вземат предвид целите по отношение на способностите, посочени в член 7, параграф 1, буква е), броя на способностите за реагиране, регистрирани в Общата система за комуникация и информация при извънредни ситуации (CECIS), и броя на способностите на rescEU, създадени за предоставяне на	включени в МГЗС държави членки и участващи държави; координационни центрове за rescEU; ERCC	Оценка на готовността; управление на способностите; управление на кризи	Реагиране при извънредни ситуации

	помощ при извънредни ситуации;			
ПРИЛОЖЕНИЕ I Раздел IV	б) управлява CECIS, която дава възможност за комуникация и обмен на информация между ERCC и точките за контакт на държавите членки; ц) подкрепя държавите членки по тяхно искане във връзка с бедствия, настъпили на тяхна територия, като предоставя възможност за използване на европейските научни партньорства за целеви научен анализ. Получените в резултат анализи могат да бъдат споделяни чрез CECIS със съгласието на засегнатите държави членки. ч) съдейства за разработването на транснационални системи от общоевропейски интерес за откриване, ранно предупреждение и оповестяване, за да се осигури възможност за бързо реагиране, както и за да се насърчат взаимовръзките между националните	включени в МГЗС държави членки и участващи държави; ERCC	Управление на системите; управление на информация; управление на кризи	Реагиране при извънредни ситуации

	системи за ранно предупреждение и оповестяване и връзките им с ERCC и CECIS, са допустими за финансова помощ от Съюза. Тези системи отчитат и се основават на съществуващите и бъдещи източници и системи за информация, наблюдение или откриване;			
Член 35	С платформата ATHINA се цели да се използват и допълват съществуващите ресурси за събиране на епидемиологични сведения, като се комбинират данните за заплахите за здравето и за медицинските мерки за противодействие. Целта на платформата е да се събира информация от производителите и от държавите членки относно производството и резервите от суровини от особено значение при криза, както и относно оборудването и инфраструктурата. Платформата ще отговаря на строги изисквания по отношение на сигурността, за да се	Комисия, държави членки, заинтересовани страни (в това число промишлеността)	Управление на данни	Подготвеност и реакция в областта на здравеопазването

	улесни обменът на информация с други защитени платформи, като същевременно се запази целостта на ИТ архитектурата на всички платформи, включително устойчивостта на киберзаплахи и защитата на търговските данни.			

4.2. Данни

Вид на данните	**Препратка към изискванията**	**Стандарт и/или спецификация (ако е приложимо)**
Управление на потребителите: Роли и привилегии на потребителите, данни за ролите и свързаните с тях привилегии, които определят достъпа и оперативния контрол в системата.	член 36, параграф 1	
Лични данни на експертите: Данни за контакт, експертен опит/обучения, езици, ваксинации, категория/умения/роли по МГЗ на ЕС	член 20, параграф 8; член 38, параграф 1, буква б)	свързване със sTESTA
Оперативни данни за ресурси/модули/способности (включително на rescEU и ECPP) Подробности за състава, наличност, запаси, история на разполагане	член 14, параграф 14; член 38, параграф 1, буква б)	свързване със sTESTA
Подробности за извънредни ситуации: Засегнати региони, видове опасности, резюме, равнище на задействане, подробности за поисканата помощ, подробности за предоставената помощ, съобщения и уведомления от дневника,	член 19; член 20, параграф 8, приложение I, раздел IV	свързване със sTESTA / достъпни само за четене в обикновен интернет за оторизирани потребители.

оперативни карти, документи …		

Потоци от данни

Вид на данните	**Препратки към изисквания та**	**Субект, който предостав я данните**	**Субект, който получава данните**	**Задействане на обмена на данни**	**Честота (ако е приложи мо)**
Уведомление за бедствие	член 29	държави членки/ER CC	ползватели на МГЗС	Бедствие или непосредстве на заплаха от бедствие	N/A
Искане за помощ	член 30	държави членки/ER CC	ползватели на МГЗС	Искане за помощ чрез МГЗС	N/A
Предоставяне на помощ	член 30	държави членки/ER CC	ползватели на МГЗС	Наличност за предоставяне на помощ	N/A
Приемане и етап на разполагане	член 30	държави членки/ER CC	ползватели на МГЗС	Предоставена та помощ съответства на поисканата помощ	N/A
Приключване и докладване	член 30	ERCC	ползватели на МГЗС	При поискване и след изтичане на максимален срок от 90 дни	N/A
Регистриране на ресурси	член 22	държави членки/ER CC	ползватели на МГЗС	Задължителна стъпка, за да бъдат предложени като част от предоставенат а помощ	N/A
Актуализиране на информацията за ресурсите	член 22; член 23; член 27	държави членки/ER CC	ползватели на МГЗС	Когато настъпят промени в характеристи ките на даден ресурс, като	N/A

				например неговата наличност, способности, капацитет, или в информацията за контакт	
Искане за достъп от страна на организация/потребител	член 36, параграф 1	държави членки/ERCC	привилегировани потребители на МГЗС	При искане за установяване на потребителската структура в CECIS	N/A

4.3. Цифрови решения

Цифрово решение	Препратки към изискванията	Основни възложени функции	Отговорен субект	По какъв начин е осигурена достъпността?	По какъв начин е подходено към повторното използване?	Използване на технологии с ИИ (ако е приложимо)
CECIS	член 3; член 23; член 29; член 30; ПРИЛОЖЕНИЕ I, раздел IV	**Регистриране и управление на ресурси:** регистриране, управляване и актуализиране информацията за ресурсите, предоставени от държавите членки. **Управление на извънредни ситуации:** подпомагане на дейностите по управление на извънредни ситуации, включително: 1. докладване на инциденти	ГД „Европейска гражданска защита и европейски операции за хуманитарна помощ“, отдел A.1	CECIS е проектирана да работи изключително в TESTA. Да достъп с обикновен интернет съществува ограничена версия, която предоставя на потребителите на CECIS на място информация в реално	Потенциална възможност за повторно използване при бъдеща оперативна съвместимост с други платформи (CPIP, ECMP…)	N/A

		2. ситуационна осведоменост 3. планиране на реагирането при извънредни ситуации **Управление на искания за помощ и предложена помощ:** управление на искания за помощ и предложени ресурси, включително възможност за създаване, актуализиране и анулиране на искания и предложения. **Разполагане и проследяване:** проследяване на разполагането на ресурси, включително тяхното местоположение, състояние и наличност. **Комуникация и сътрудничество:** улесняване на комуникацията и сътрудничеството между държавите членки, ERCC и други заинтересовани страни, споделяне на информация и координиране на		време в режим само за четене. За държавите, участващи в МГЗС, които нямат TESTA, ERCC ще действа от тяхно име при кодирането на данните.		

		реагирането. Анализ на данни и докладване: предоставяне на възможности за анализ на данни и докладване, включително възможност за генериране на отчети. **Сигурност и контрол на достъпа:** гарантиране на сигурността и целостта на платформата, включително възможността за контрол на достъпа до чувствителна информация и ресурси. **Интегриране с други системи:** интегриране с други системи и платформи, включително съществуващи системи за управление на извънредни ситуации и системи за ранно предупреждение.				

За всяко цифрово решение — обяснение на това по какъв начин цифровото решение отговаря на изискванията и задълженията от рамката на ЕС за киберсигурност и на други приложими цифрови политики и законодателни разпоредби (напр. eIDAS, единната цифрова платформа и др.).

Цифрово решение #1

Цифрова и/или секторна политика (когато са приложими)	**Обяснение по какъв начин решението е в съответствие с политиката**

Акт за изкуствения интелект	N/A
Рамка на ЕС за киберсигурност	Без да се засяга Регламент (ЕС) 2016/679, държавите членки гарантират сигурността, целостта, автентичността и поверителността на данните, събирани и съхранявани за целите на настоящата директива.
eIDAS	EU Login
Единна цифрова платформа и IMI	N/A
Други	

4.4. Оценка на оперативната съвместимост

4.5. Мерки в подкрепа на цифровото изпълнение

Описание на мярката	**Препратки към изискванията**	**Роля на Комисията** (ако е приложимо)	**Субекти, които да бъдат включени** (ако е приложимо)	**Очакван график** (ако е приложимо)
Създаване на работна група (РГ) за потребители на CECIS за запознаване на държавите членки (ДЧ) и участващите държави (УД) в новата CECIS, предоставяне на актуална информация за приложението и улесняване на съвместното вземане на решения.	член 36, параграф 1, буква б)	Организиране и улесняване на срещи, предоставяне на технически експертен опит и насоки при необходимост.	включени в МГЗС ДЧ/УД	N/A